

Lisa 1. Laste ja perede arengukava 2012–2020 rakendusplaani täitmine 2012. aastal

Laste ja perede arengukava rakendusplaani 2012–2015

Rakendusplaanis kasutatavad lühendid:

EMOL – Eesti maaomavalitsuste liit
EMP finantsmehhanism – Euroopa Majanduspiirkonna finantsmehhanism
ESF – Euroopa Sotsiaalfond
ESTA – Eesti sotsiaaltöötajate assotsiatsioon
HMN vahendid – Hasartmängumaksu Nõukogu vahendid
HTM – Haridus- ja teadusministeerium
JUM – Justiitsministeerium
KOIT kava – Kohalike omavalitsuste investeringu toetuste kava
KUM – Kultuuriministeerium
LMN – Läänemere maade Nõukogu
MKM – Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium
MTÜ – Mittetulundusühingud
RAM – Rahandusministeerium
REKK – Riiklik eksami- ja kvalifikatsioonikeskus
SA – Statistikaamet
SKA – Sotsiaalkindlustusamet
SOM – Sotsiaalministeerium
TA – Teadusasutused
TAI – Tervise Arengu Instituut
TLÜ – Tallinna Ülikool
TOF – Tarkade otsuste fond
ÕK – Õiguskantsleri kantselei

1. STRATEEGILINE EESMÄRK: Eesti laste- ja perepoliitika on teadmispõhine ja ühtne, toetades ühiskonna jätkusuutlikkust

Strateegilise eesmärgi (SE) indikaatorid

Indikaator	Baastase	Sihttase 2015	Sihttase 2020
Summaarne sündimuskordaja (Statistikaamet)	1,64 (2010)	1,71	1,77
Loomulik iive (Statistikaamet)	+35 (2010)	positiivne	positiivne
Soovitud laste arv ja tegelik laste arv	Soovitud laste arv 2, 24	Soovitud ja tegeliku laste arvu	Soovitud ja tegeliku laste arvu

(ESS; Oras ja Unt 2008)	Tegelik laste arv 1,10 (Oras ja Unt 2008) ¹	erinevus väheneb	erinevus väheneb
Lastele ja peredele tehtavate sotsiaalkaitsekulutuste osakaal SKT-s ESSPROS meetodika alusel (Eurostat)	1,79% (2008)	2,2%	2,3%

Tegevus	Indikaator	Ressursi allikas	Vastutaja	Kaasvastutaja	2012	Tulemused ja ettepanekud
1.1 Meede Laste ja perede valdkonna ühtne, jätkusuutlik ja vajaduspõhine arendamine					37 170	
1.1.1 Tegevussuund Teadmispõhise laste- ja perepoliitika arendamine					37 170	
1.1.1.1 Demograafiliste suundumuste järjepidev seire	Vastavalt vajadusele, kuid regulaarselt jälgitakse ja võetakse tegevuste elluviimisel arvesse Eesti rahvastiku demograafilist seisust	SOM tegevuskulu*	SOM		x	Eemaldada tegevus rakendusplaanist. Arengukava andis raamid ja suunad, järjepidevast seirest on saanud püsiv tegevus ja nüüd võib selle välja võtta.
1.1.1.2 Ühiskonna väärtushinnangute uuringu (RISC) raames laste ja perede valdkonda puudutavate hoiakute uurimine	2 RISC uuringut on läbi viidud	SOM tegevuskulu	64 000	SOM		Eemaldada tegevus rakendusplaanist. RISCi asemel viidi ellu lapse õiguste ja vanemluse monitooring (ÕK ja SOM). RISCi ei tehti, asendatakse lapse õiguste ja vanemluse monitooringuga, kus on sees RISCi küsimused.
1.1.1.3 Lapse õiguste ja vanemahariduse monitooringu läbiviimine ja uuringu meetodika väljatöötamine	Monitooring on teostatud ja uuringu meetodika on välja töötatud	Riigikantselei, TOF	37 170	ÕK	Riigikantselei, ÕK, SOM	37 170 Õiguskantsler ei ole rakendusplaanis tegevuste eest vastutajaks. Lapse õiguste ja vanemluse monitooring viidi 2012.aastal läbi Poliitikauuringute Keskuse Praxise, lasteombudsmani ja Sotsiaalministeeriumi koostöös. Monitooring on teostatud ja uuringu meetodika välja töötatud. Monitooringu kokkuvõtte, meetodika aruande ja nii laste kui täiskasvanute küsitluse tulemustega saab tutvuda: http://lasteombudsman.ee/et/taiskasvan

¹ Uuringu kohaselt soovisid vastajad keskmiselt endale 2,24 last, kuid vastajatel oli 1,10 last. Summaarne sündimuskordaja Eestis kokku oli 2008. aastal 1,66.

						u/infomaterjalid Monitooringu kokkuvõte on tõlgitud ka vene ja inglise keelde: http://lasteombudsmann.ee/et/lapse-oiuguste-ja-vanemluse-monitooringu-tulemuste-kokkuvote-nuud-avaldatud-ka-vene-ja-inglise-keelele
1.1.1.4 Noorteseire portaali andmebaasi täiendamine laste ja perede valdkonna uuringute osas	Andmebaasi on täiendatud laste ja perede valdkonna uuringute osas	SOM tegevuskulu*		SOM	HTM, TAI	x Noorteseire portaali on ENTK lepingupartneri Praxise poolt regulaarselt täiendatud. 2012.aastal on noorteseire portaali lisandunud 151 uuringut.
1.1.1.5 Lähteülesande ja kontseptsiooni koostamine sotsiaal- ja lastekaitsevaldkonna teadus- ja arendustegevuse koordineerimiseks rakendusametis	Lähteülesanne ja kontseptsioon on koostatud	SOM tegevuskulu*		SOM		x 2012.aastal valmistati ette pakkumuskutse lastekaitse korralduse uuendamise analüüsiks ning viidi läbi hange analüüsi teostamiseks. Hange ebaõnnestus, kuid seda korraldati 2013.a ning edukalt. Analüüsi raames kaardistatakse valdkondadeülese lastekaitse korraldamisega seotud probleemid ning pakutakse välja lahendused lastekaitse riiklikuks korraldamiseks rakendusametis.
1.1.1.6 Osalemine Euroopa sotsiaaluuringus (European Social Survey)	Osaletud on kahes Euroopa sotsiaaluuringus	SOM tegevuskulu Teaduse rahvusvahelistumise programm	40 000 HTM	SOM		Euroopa Sotsiaaluuringu (ESS) 2010. aasta uuringu moodulisse lisati Sotsiaalministeeriumi ettepaneku järgi laste teemalised küsimused. Sotsiaalministeerium rahastas moodulit eraldisega. Uuringu andmed on kättesaadud. Alates 2011. aasta kevadest on Sotsiaalministeerium HTM teaduse rahvusvahelistumise programmis (kuni 2015 august) uuringu riiklik esindaja. Riikliku esindaja ülesannete täitmiseks on loodud teaduskoordinaatori ametikoht. Teaduskoordinaatori poolt on tehtud ettevalmistuseks Eesti Sotsiaaluuringu liitumiseks rahvusvahelise uuringu konsortsiumiga (ESS ERIC). Jätkuvalt osaletakse ESSi nõukogu tegevuses.
1.1.1.7 Statistika kogumiku „Laste heaolu“ koostamine ja väljaandmine (statistikatöö kood 40011)	Statistika kogumik on koostatud ja välja antud	RAM/SA tegevuskulu	25 000	RAM/SA	SOM, TAI	Statistikaameti lapse heaolu teemaline kogumik ilmub 2013. detsembris; SoM osaleb kogumiku artiklite ettevalmistamises ja kirjutamises.

1.1.1.8 Laste heaolu mõõtmise metoodika arendus (statistikatöö kood 40010)	Metoodika on välja töötatud	RAM/SA tegevuskulu*		RAM/SA	SOM, TAI, HTM, TLÜ, TÜ	x	Lapse heaolu mõõtmise käsitluse koostamiseks taotleti Statistikaameti (SA), SoM ja Õiguskantsleri (ÕK) ühistaotlusega rahastust Tarkade otsuste fondist. Taotlus ei saanud heaks kiitu. Seejärel moodustati SA juhtimisel ning SOM ja ÕK koostöös lapse heaolu mõõtmise töörühm. Töörühma kutsuti ka Tartu Ülikooli, Tallinna Ülikooli, Tervise arengu instituudi esindajad. 2013. aastal liitus töörühmaga HTM. Käsitluse koostamine on töös; käsitlus ilmub Statistikaameti e-väljaandena 2013. aastal. Järgnevatel aastatel on plaanis koostatud käsitlus teatud aja tagant üle vaadata ja täiendada – täpsem ettepanek koostatakse e-väljaandesse.
1.1.1.9 Lastele ja peredele teenuseid ja tegevusi pakkuvatele spetsialistidele hindamisalaste koolituste läbiviimine	2 koolitust on läbi viidud, osalenud on vähemalt 40 spetsialisti	SOM tegevuskulu	8 000	SOM	TA		Tegemist 2013 ja 2015.aasta tegevustega.
1.1.1.10 Vabariigi Valitsusele perioodiliste ülevaadete tegemine laste ja pere olukorra ning valdkonna ülesannete kohta	Iga-aastaselt on esitatud valitsusele ülevaade laste ja pere olukorrast	SOM tegevuskulu*		SOM		x	Sotsiaalminister esitab iga-aastaselt Vabariigi Valitsusele aruande laste ja pere arengukava täitmisest.
1.1.2 Tegevussund Lapsi ja peresid otseselt mõjutavate valdkondade koostöö ja arengusuundade ühtlustamine						0	Tulemused ja ettepanekud
1.1.2.1 Kontseptsiooni koostamine lapse haridusliku, sotsiaalse ja tervisliku erivajaduse kohta eri valdkondade vahel informatsiooni tõhusamaks vahetamiseks ja terminoloogia ühtlustamiseks	Kontseptsioon on koostatud	SOM tegevuskulu*		SOM	HTM, TAI		Tegemist 2014-2015.aasta tegevustega.
1.1.2.2 VV määruse nr 279 „Õigustloovate aktide normitehnika eeskiri“ § 34 täiendamine laste ja lastega pere perspektiivi arvestamiseks seadusloomes	Määrust on täpsustatud laste ja lastega pere perspektiivi osas	SOM tegevuskulu*	-	SOM	ÕK	x	Tegevus võetakse rakendusplaanist välja. Õiguskantsler ei saa oma pädevusest tulenevalt olla kaasvastutaja VV määruse täiendamise eest. Nimetatud määrus eraldi täiendamist ei vaja. Vabariigi Valitsuse reglemendi alusel 2012 kinnitatud „Mõjude hindamise metoodikas“ on välja toodud vajadus hinnata kehtestatavate

						õigusaktide sotsiaalseid, sh demograafilisi mõjusid.
--	--	--	--	--	--	--

* – Tegevus ei too kaasa vajadust täiendavate ressursside järele, need teostatakse olemasoleva personalikulu raames.

** – Tegevus viiakse ellu vaid lisarahastuse olemasolul

X – tegevuse teostamise aeg

Strateegilise eesmärgi Eesti laste- ja perepoliitika on teadmispõhine ja ühtne, toetades ühiskonna jätkusuutlikkust kogukulud	37 170
--	---------------

2. STRATEEGILINE EESMÄRK: Eesti on positiivset vanemlust toetav riik, kus pakutakse vajalikku tuge laste kasvatamisel ja vanemaks olemisel, et parandada laste elukvaliteeti ja tulevikuväljavaateid

Strateegilise eesmärgi (SE) indikaatorid

2. SE indikaator	Baastase	Sihttase 2015	Sihttase 2020
Lapsevanemate teadmatuse, kust laste kasvatamisega seotud küsimuste või probleemi korral nõu ja abi küsida (Euroopa sotsiaaluuring) ²	44% (2010)	langeb	langeb
Laste füüsilise karistamise aktsepteerimine vanemate poolt (Euroopa sotsiaaluuring) ³	40% (2010)	langeb	langeb
Riiklikult koordineeritud vanemlusprogrammi kättesaadavus piirkonniti (Sotsiaalministeerium)	0 (2011)	2s piirkonnas	kasvab

Tegevus	Indikaator	Ressursi allikas	Vastutaja	Kaasvastutaja	2012	Tulemused ja ettepanekud
2.1 Meede Vanemlust toetavate hoiakute kujundamine ja teadmiste suurendamine					62 000	
2.1.1 Tegevussuund Laste ja noorte teadmiste suurendamine soolisest võrdõigusest, vastutustundlikust seksuaalkäitumisest ja					2000	

² Euroopa Sotsiaaluuringu (2010) tulemuste järgi 44% küsitluses osalenud lapsevanematest tunnistab, et nad on viimase aasta jooksul kogenud, et vajaksid lapsevanemana nõu ja abi, kuid ei tea kuhu/ kelle poole pöörduda (vastajad said märkida kogetu sagedust, mille kohaselt kord kuus või tihedamini märkis kogetust 11% lapsevanematest ja 2-3 korda aastas või harvemini 33% lapsevanematest).

³ Euroopa sotsiaaluuring (2010) tulemuste järgi 40% lapsevanematest vastajaid hindas 5-10 palliga väidet: "Teatud olukorras on laste füüsiline karistamine vajalik ja õigustatud kasvatusmeetod" (10-pallisel skaalal vastanud 5-10 palli, kus 1 pall tähistas "ei ole üldse nõus" ja 10 palli "täiesti nõus").

seksuaaltervisest, oskustest võrdsetes partnerlussuhetes ja positiivsest vanemluspraktikast							
2.1.1.1 Koolitusprogrammide arendamine ja pakkumine lastele, vanematele, õpetajatele ja noorsootöötajatele	Toetatud on projektitaotlusi koolitusprogrammide arendamiseks ja pakkumiseks	HMN (SOM) HMN (HTM)	12 000 2 000	HTM ja SOM	MTÜ, TAI	2 000	Toetatud projektide nimekiri on 2012.aasta tegevuste loetelus.
2.1.2 Tegevussuund Vanemaid ja vanemaharidust väärtustavate hoiakute kujundamine ning sellekohaste teadmiste suurendamine						40 000	Tulemused ja ettepanekud
2.1.2.1 Laiema avalikkuse seas positiivset vanemlust toetavate hoiakute kujundamine meediapõhiste sekkumistega	2 teavituskampaniat on läbi viidud	SOM eraldis (2014) HMN (SOM) (2012)	20 000 20 000	SOM	MTÜ	20 000	Toetatud projektide nimekiri on 2012.aasta tegevuste loetelus.
2.1.2.2 Erineva tasandi otsustajatele vanemlusalseid vajadusi ja sekkumisi tutvustavate seminaride korraldamine	Toetatud on projektitaotlusi seminaride elluviimiseks, vähemalt 4 seminari ulatuses	HMN (SOM)	30 000	SOM	MTÜ	10 000	Toetatud projektide nimekiri on 2012.aasta tegevuste loetelus.
2.1.2.3 Koolitused vanematele lapse arengust ja vajadustest, sh lapse tervist toetava keskkonna loomisest lapse erinevatel eluetappidel	Toetatud on projektitaotlusi koolituste elluviimiseks vähemalt 8 koolituse ulatuses	HMN (SOM)	40 000	SOM	MTÜ, TAI	10 000	Toetatud projektide nimekiri on 2012.aasta tegevuste loetelus.
2.1.3 Tegevussuund Täiskasvanutevahelise positiivse suhte ja vanemliku vastutuse toetamine						20 000	Tulemused ja ettepanekud
2.1.3.1 Uuringu läbiviimine selgitamaks kui võrd lapsest lahus elav vanem suhtleb lapsega või osaleb tema kasvatamisel	Uuring on läbi viidud	SOM tegevuskulu	7 000 32 000	SOM	TA		Analüüsi esialgne tähtaeg 2013.aastal. Läbiviimine edasilükatud, analüüsi lõpptähtaeg 30.09.2014. Analüüsi väljamaksed 2014. aastal kogusummas 32 000 eurot (eelarve suurenenud 25 000 euro võrra).
2.1.3.2 Uuringu läbiviimine selgitamaks vanema ajutise äraviibimise tõttu (nt välismaal töötavad) vanemliku järelevalveta	Uuring on läbi viidud	SOM tegevuskulu	32 000	SOM	TA		Analüüsi läbiviimine edasilükatud, millest tulenevalt hange ja lepingu sõlmimine 2013. a III kv; analüüsi lõpptähtaeg 30.09.2014.

laste probleemi ulatust							
2.1.3.3 Vanemate teavitamine nende õigustest ja kohustustest, sh infomaterjali koostamine lapsevanematele lapse heaolu tagamisest vanema ajutise eemalviibimise korral	Toetatud on projektitaotlusi vanemate teavitamise osas ning koostatud on infomaterjal	SOM (2014-2015)	20 000	SOM	HTM, MTÜ, ÖK	20 000	HTM võetakse kaasvastutaja rollist välja. Toetatud projektide nimekiri on 2012.aasta tegevuste loetelus.
2.1.3.4 Käitumisprobleemidega laste ja alaealiste õigusrikkujate vanematele mõeldud toetavate teenuste arendamine	Koostatud on lähteülesanne ja vanematele pakutavate teenuste valikut on laiendatud	SOM tegevuskulu*		SOM	HTM		Tegemist 2015.aasta tegevusega.
2.2 Meede Vanemlike oskuste arendamiseks efektiivsete teenuste väljatöötamine ja pakkumine						186 950	Tulemused ja ettepanekud
2.2.1 Tegevussuund Vanemlust toetavate teenuste arendamine ja nende kättesaadavuse toetamine							
2.2.1.1 Vanemluse ümarlaua regulaarne läbiviimine	Läbi on viidud 4 ümarlauda	SOM tegevuskulu	4 000	SOM	MTÜ	1 000	2012. a. viidi läbi üks vanemluse ümarlaud (12.12.2012).
2.2.1.2 Vanemlust toetavate teenuste arendamiseks konverentside, koolituste, seminaride korraldamine	Toetatud on projektitaotlusi ja korraldatud on vähemalt 2 konverentsi ning 4 seminari	SOM eraldis (2014-2015)	50 000	SOM	MTÜ	30 000	Toetatud projektide nimekiri on 2012.aasta tegevuste loetelus.
2.2.1.3 Vanemlike oskuste hindamisvahendite analüüs	Analüüs on koostatud	SOM eraldis	2 000	SOM	TA	2 000	Vanemlike oskuste hindamisvahendeid analüüsis MTÜ Pro Familia 2012.aastal ja see on kättesaadav Sotsiaalministeeriumi koduleheküljel http://www.sm.ee/fileadmin/meedia/Dokumentid/Sotsiaalvaldkond/lapsed/lastekaitse/Vanemlike_ostkuste_diagnostika_hindamisvahendite_esmane_anal%C3%BC%C3%BCs.pdf .
2.2.1.4 Vanemlike oskuste hindamisvahendi adapteerimine	Hindamisvahend on adapteeritud ja valmis rakendamiseks Eestis	SOM eraldis	16 000	SOM	MTÜ, TA	4950	Ühe hindamisvahendi analüüsiks ja adapteerimiseks korraldati 2012.aasta teises pooles konkurss, mille võitis MTÜ Pro Familia. Töid teostatakse kuni 2013.aasta lõpuni.
		HMN (SOM)	16 000				

2.2.1.5 Koolitajate ja spetsialistide koolitamine vanemlike oskuste hindamiseks	Toetatud on projektitaotlusi koolituste läbiviimiseks, osalenud vähemalt 60 spetsialisti	HMN (SOM)	20 000	SOM	MTÜ, TA		Tegemist 2013-2014.aasta tegevustega.
2.2.1.6 Paari- ja peresuhteid toetavate koolituste võimaldamine ja nõustamisteenuste arendamine	Toetatud on projektitaotlusi paari- ja peresuhteid toetavate koolituste elluviimiseks	HMN (SOM)	12 000	SOM,	MTÜ	3 000	Toetatud projektide nimekiri on 2012.aasta tegevuste loetelus.
2.2.1.7 Paari- ja peresuhteid toetavate teraapiate kättesaadavuse tõhustamine	Toetatud on teraapiate kättesaadavust suurendavaid projektitaotlusi	HMN (SOM)	40 000	SOM	MTÜ	10 000	Toetatud projektide nimekiri on 2012.aasta tegevuste loetelus
2.2.1.8 Perelepitusteenuse tõhususe eel- ja järelanalüüs	Eel- ja järelanalüüsid on teostatud	SOM tegevuskulu	44 000	SOM			Analüüs viiakse ellu peretoetuste ja teenuste roheline raamatu koostamise raames. Analüüsi eesmärgiks on perelepitusteenuse hetkeolukorra ja vajaduste kaardistamine.
2.2.1.9 Perelepitusteenuse arendamine ja osutamine	Perelepitusteenust on osutatud	SOM tegevuskulu	518 400	SOM			
2.2.1.10 Raseduskriisi nõustamisteenuse pakkumise toetamine ja arendamine	Raseduskriisi nõustamisteenust on pakutud ja arendatud	HMN (SOM) (60 000 aastas) Haigekassa (252 630 aastas)	240 000 1 010 520	SOM	Haigekassa, MTÜ	60 000 50 000	Toetatud projektide nimekiri on 2012.aasta tegevuste loetelus.

2.2.1.11 Põlvkondadevaheliste hoiakute ja teadmiste lõhe vähendamine aktiivsena vananemise ja põlvkondadevahelise solidaarsuse Euroopa aasta elluviimise raames	Toetatud on projektitaotlusi Euroopa aasta ürituste elluviimiseks	SOM (HMN)	26 000	SOM	MTÜ	26 000	Toetatud projektide nimekiri on 2012.aasta tegevuste loetelus.
2.2.2 Tegevussund Tõendus põhise ja populatsioonipõhise vanemlusprogrammi Triple P rakendamine Eestis						0	Tõendus põhise vanemlusprogrammi nimi jääb 2013.aasta aruandes lahtiseks. SoM viib sobivaima programmi leidmiseks läbi eelanalüüsi. Tegevused lükkusid edasi seoses EMP riskilaste ja -noorte programmi kinnituse venimisega. Eeldatav uus algus on 2013.2.kvartal.
2.2.2.1 Tõendus põhise vanemlusprogrammi Triple P maaletoomine ja rakendamine	Vähemalt 3 Triple P alaprogrammi on Eestile kohandatud ja rakendatud	EMP programm „Riskilapsed ja –noored“	150 750	SOM			2012.aastal valmistati ette ja esitati taotlus Norra ja EMP finantsmehhanismidest toetuse saamiseks Riskilaste ja –noorte programmi rakendamiseks. Tõendus põhise vanemlusprogrammi elluviimine on üks Riskilaste ja –noorte programmi eeldefineeritud projekti tegevusi. SoM viib sobivaima programmi leidmiseks läbi 2013.a eelanalüüsi. Tegevused lükkusid edasi seoses EMP riskilaste ja -noorte programmi kinnituse venimisega. Eeldatav uus algus on 2013.2.kvartal. Tõendus põhise vanemlusprogramm jääb rakendusplaani ühe tegevusena.
2.2.2.2 Programmi raames epidemioloogilise uuringu läbiviimine	Epidemioloogiline uuring on läbi viidud	EMP programm „Riskilapsed ja –noored“	-	SOM	P-International		
2.2.2.3 Programmi adapteerimine, sh materjalide tõlkimine ja tootmine	Vähemalt 3 alaprogrammi materjalid on tõlgitud ja toodetud	EMP programm „Riskilapsed ja –noored“	515 000	SOM	Triple P-International, eksperdid		
2.2.2.4 Programmi katsetamisega seotud koolitused praktikutele	Koolitused on läbi viidud, osalenud vähemalt 40 praktikut	EMP programm „Riskilapsed ja –noored“	70 000	SOM	Triple P-International, MTÜ		

2.2.2.5—Programmi meediasekkumiste elluviimine	Läbi on viidud 2 teavituskampaaniat	EMP programm „Riskilapsed ja noored“	70 000	SOM	Triple P International, MTÜ		
2.2.2.6—Programmi mõju-uuringu läbiviimine eksperimentaaluuringu kaudu	Eksperimentaal-uuring on läbi viidud	EMP programm „Riskilapsed ja noored“	51 663	SOM	TA, Triple P International		
2.2.2.7—Programmi katsetamine ja pakumine vanematele	Programmi on piloteeritud ja pakutud 4 Eesti piirkonna vanematele	EMP programm „Riskilapsed ja noored“	70 000	SOM			

* – Tegevus ei too kaasa vajadust täiendavate ressursside järele, need teostatakse olemasoleva personalikulu raames.

** – Tegevus viiakse ellu vaid lisarahastuse olemasolul

X – tegevuse teostamise aeg

Strateegilise eesmärgi Eesti on positiivset vanemlust toetav riik, kus pakutakse vajalikku tuge laste kasvatamisel ja vanemaks olemisel, et parandada laste elukvaliteeti ja tulevikuväljavaateid kogukulud	248 950
---	---------

3. STRATEEGILINE EESMÄRK: lapse õigused on tagatud ja loodud on toimiv lastekaitseüsteem, et väärtustada ühiskonnas iga last ja tema arengut ning heaolu toetavat turvalist keskkonda

Strateegilise eesmärgi (SE) indikaatorid

3. SE indikaator	Baastase	Sihttase 2015	Sihttase 2020
0–17aastaste laste arv ühe lastekaitse spetsialisti kohta (Sotsiaalministeerium)	1382 (2010)	1325	1274
Perest eraldatud laste arv ja % 0–17aastastest lastest (Sotsiaalministeerium)	460 last, 0,2% (2010)	väheneb	väheneb
Hoiak, et lapse arvamust võib küsida, kuid sellega ei pea arvestama (RISC uuring)	54% (2008)	väheneb	väheneb
Mitteinstitutsionaalsele asendushooldusele paigutatud laste osakaal kõigist asendushooldusele paigutatud lastest (Sotsiaalministeerium)	71% (2010) ⁴	sama	sama

⁴ Mitteinstitutsionaalse asendushoolduse all käsitletakse asendushooldust vajavate laste suundumist perekeskele asendushooldusele: perekonnas hooldamisele, eestkostele ja lapsendamisele (v.a peresisene lapsendamine), institutsionaalse asendushooldusena käsitletakse asenduskodusid (lastekodusid). Eesmärk on lapse heaolu silmas pidades jätkuvalt kasvatada asendushoolduses perekeskest lähenemist, nii mitteinstitutsionaalsele asendushooldusele laste suunamise kaudu kui ka asenduskodudes enam rakendades perekeskest lähenemist (asenduskodude reorganiseerimine perekesksemateks). Sihttasemena nähakse peresisese asendushoolduse püsimumist 70% ringis ning paralleelselt perekeske lähenemise kasvu asenduskodudes.

Tegevus	Indikaator	Ressursi allikas	Vastutaja	Kaasvastutaja	2012	Tulemused ja ettepanekud
3.1 Meede Lapse õiguste edendamine					175 436	
3.1.1 Tegevussuund Elanikkonna teadlikkuse tõstmine lapse õigustest					12 000	
3.1.1.1 Lapse õigusi käsitleva täiendõppeprogrammi koostamine nii spetsialistidele kui lapsevanematele	Toetatud on projektitaotlusi täiendõppeprogrammi koostamiseks	HMN (SOM) 3 000	SOM	MTÜ	3 000	Toetatud projektide nimekiri on 2012.aasta tegevuste loetelus
3.1.1.2 Lapse õigusi käsitleva täiendõppeprogrammi koolitajate koolituse läbiviimine	Toetatud on projektitaotlusi koolituste läbiviimiseks, koolitatud vähemalt 20 koolitajat	HMN (SOM) 30 000	SOM	MTÜ		Toetatud projektide nimekiri on 2012.aasta tegevuste loetelus
3.1.1.3 Lapsevanematele lapse õigusi ja lapse heaolu tagamist käsitlevate koolituste läbiviimise toetamine	Toetatud on projektitaotlusi koolituste läbiviimiseks lapsevanematele	HMN (HTM) 4 000 HMN (SOM) 8 000	SOM ja HTM	Lapsevanemate Liit, MTÜ	2 000	Toetatud projektide nimekiri on 2012.aasta tegevuste loetelus.
3.1.1.4 Üldhariduskoolide õppeprogrammide lapse õigusi käsitlevate metoodiliste materjalide koostamine	Toetatud on projektitaotlusi metoodiliste materjalide koostamiseks	HMN (SOM) 21 000	SOM	MTÜ	7 000	Toetatud projektide nimekiri on 2012.aasta tegevuste loetelus
3.1.1.5 Õppeprogrammide täiendamine vajadusel vastavalt teostatud analüüsidele	Läbi on viidud analüüs õppeprogrammide täiendamiseks lapse õiguste osas	HTM tegevuskulu*	HTM/REKK	SOM		Haridus- ja Teadusministeerium täiendab õppeasutustele mõeldud koolitusi ja õppekavu lähtudes üldharidussüsteemi arengukavast.
3.1.1.6 Lapse õigusi käsitlevate teavituskampaaniate läbiviimine	Ellu on viidud 2 teavituskampaaniat	SOM tegevuskulu 64 000	SOM			
3.1.2 Tegevussuund Laste osaluse ja kaasatuse suurendamine indiviidi- ja ühiskonnatasandil					8 000	Tulemused ja ettepanekud
3.1.2.1 Infomaterjalide ja soovituslike juhiste väljatöötamine täiskasvanutele laste osaluse ja kaasamise suurendamiseks	Toetatud on projektitaotlusi infomaterjalide ja juhiste väljatöötamiseks.	HMN (SOM) 6 000	SOM	ÕK, MTÜ, noorteühingud, TAI	3 000	Toetatud projektide nimekiri on 2012.aasta tegevuste loetelus. Õiguskantsler ei ole LPA tegevustes

	materjalid spetsialistidele kättesaadavad						edaspidi vastutajaks.
3.1.2.2 Parimate praktikate jagamise seminaride läbiviimine kohalikul tasandil	Läbi on viidud vähemalt 4 seminari	SOM eraldis HMN (SOM)	12 782 10 000*	SOM	MTÜ	5 000	Toetatud projektide nimekiri on 2012.aasta tegevuste loetelus
3.1.2.3 Noorte osaluse toetamine ja kaasatuse suurendamine läbi Noorsootöö Strateegia 2006–2013 elluviimise	Noorsootöö Strateegia rakendusplaani tegevused on ellu viidud	Vastavalt Noorsootöö strateegia 2006-2013 rakendusplaanile		HTM		x	Tegevused on ellu viidud Noorsootöö Strateegia kaudu http://www.hm.ee/index.php?popup=download&id=7156 .
3.1.3 Tegevussuund Lapse meediateadlikkuse tõstmine ja turvalisema meediakeskkonna arendamine						150 436	Tulemused ja ettepanekud
3.1.3.1 Töögrupi loomine lapse, sh poisi ja tüdruku rolli ja kuvandi selgitamiseks ning trendide seireks meedias	Töögrupi tegevus on käivitatud, lapse olukorda meedias on analüüsitud ning on tehtud ettepanekud regulatsioonide muudatusteks	HMN (SOM)	40 000	SOM	Lastekaitse Liit	10 000	Töögrupi tegevust on koordineerinud Lastekaitse Liit.
3.1.3.2 Pornograafilise sisuga ja vägivalda või julmust propageerivate teoste leviku reguleerimise seaduse analüüs ja korrastamine	Seaduse analüüs on teostatud ja vajadusel seadust muudetud	KUM tegevuskulu*		KUM ja	SOM, JUM		Tegemist 2015.aasta tegevusega.
3.1.3.3 Audiovisuaalse meedia ning arvuti- ja videomängude easpetsiifiliste hoiatussüsteemide analüüs ja vajadusel rakendamine	Analüüs on läbiviidud ja hoiatussüsteemid vajadusel rakendatud	KUM tegevuskulu*		KUM	SOM, MKM		Tegemist 2015.aasta tegevusega.
3.1.3.4 Meediahariduse edendamiseks õpetajatele metoodiliste materjalide väljatöötamise toetamine	Toetatud on projektitaotlusi metoodiliste materjalide koostamiseks, 2 õppematerjali	SOM (HMN)	5 000	SOM	MTÜ, HTM, TA		Toetatud projektide nimekiri on 2012.aasta tegevuste loetelus.
3.1.3.5 Projekti „Targalt internetis“ täiendavate tegevuste elluviimine	Tegevused on ellu viidud vastavalt projekti ajakavale	SOM välisvahendite eraldis	128 346	SOM	Lastekaitse Liit	38 346	Projekt „Teadlikkuse tõstmine interneti turvalisemaks kasutamiseks – Safer Internet Centre in Estonia (EE-SIC)“ lõppes 31.05.2012 ning 01.06.2012 alustas jätkuprojekt „Targalt internetis – SIC EE II“, mis lõpeb 30.09.2014. Jätkuprojekti viivad koostöös ellu MTÜ

							Lastekaitse Liit, Tiigrihüppe Sihtasutus, MTÜ Eesti Abikeskused ja Politsei- ja Piirivalveamet. Projekti teavitustööd viib ellu ja koordineerib Tiigrihüppe Sihtasutus, vihjeliini viib ellu ja panustab teavitustegevusse Lastekaitse Liit, Eesti Abikeskused viivad ellu abiliini tegevust lasteabitelefoni 116 111 raames ning PPA panustab kõigisse tegevustesse vastavalt oma kompetentsile. Projekti koordinaator on MTÜ Lastekaitse Liit. Projekti rahastab 75% ulatuses Euroopa Komisjoni programm Safer Internet.
3.1.3.6 Internetis leviva illegaalse sisu ja tegevuse tõkestamiseks vihjeliini tegevuse jätkamise tagamine	Vihjeliini tegevus on tagatud ja inimestele kättesaadav	Euroopa Komisjoni projekt „Teadlikkuse tõstmine interneti turvalisemaks kasutamiseks – Safer Internet Centre in Estonia (EE-SIC)	51 000	Lastekaitse Liit	SOM, PPA	21 305 (75% EK toetus, + asjaomaste asutuste vahendid)	Vihjeliini haldab ja viib tegevust ellu MTÜ Lastekaitse Liit. Koostööpartneriks on PPA koostöölepingu alusel (25.05.2011). Aastal 2012 laekus vihjeliini veebilehe kaudu 978 teadet, mida käideldi vastavalt vihjeliini tööjuhisele. Laekunud teadetest sisaldas 37 teavet ebaseaduslikust materjalist, sealhulgas INHOPE võrgustiku vihjete edastamise süsteemi kaudu Eesti vihjeliinile edastatud 4 teadet Eesti kaudu hallatud veebilehtede kohta, mis sisaldasid laste seksuaalset ärakasutamist esitavat materjali; 706 teadet sisaldas materjali, mis osutus ebasobivaks lastele (pornograafia 18+ lehed, kergesti kättesaadavad lastele), muud infot sisaldas 235 teadet. Vihjeliini veebilehe www.vihjeliin.ee üldine külastatavus aruandeperioodil oli 1585 külastust 1283 külastaja poolt, lehti kuvati 2985-l korral. Veebilehte külastati 55 riigist. Novembris võeti Eesti vihjeliin INHOPE võrgustiku täisliikmeks. Vihjeliini töötajad osalesid 2 rahvusvahelisel ja 1 siseriiklikul temaatilisel koolitusel, mille tulemusena suurenes vihjeliini võimekus käidelda teateid asja- ja ajakohaselt.
3.1.3.7 Internetiturvalisusest teadlikkuse tõstmine koolituste, meediakampaaniate ja infojagamisega	Teavitustöö on teostatud vastavalt projekti „Targalt	p.3.1.3.6 allikas	100 000	Tiigrihüppe SA	Lastekaitse Liit, PPA, MTÜ Eesti Abikeskused	80 785 (75% EK toetus;	Aasta jooksul toimus 150 koolituspäeva lasteaeades ja üldhariduskoolides üle Eesti. Kokku osales õpitubades 7750 last ja õpilast, 438 õpetajat ja 396

internetis“
ajakavale

+asjaom
aste
asutuste
vahendi
di)

lapsevanemat. Koostati ja anti välja 10 uut õppe- ja teavitusmaterjali (tunnikavad, õppemängud, teavitusvoldikud, veebipõhine mäng) lastele, noortele, õpetajatele ja lapsevanematele. Kõik materjalid on kättesaadavad eesti, vene ja inglise keeles projekti veebilehel

www.targaltinternetis.ee .

Viidi läbi 3 20-tunnist e-kursust „Internetiturvalisus“, osales 60 õpetajat.

Veebruaris viidi perioodil 01.-15.02. läbi Turvalise interneti päeva

tähistamise üritused: 1) 01.-13.02.

meediakampania tele- ja raadio-kanalites (ETV, ETV2, Kanal2, TV3, FoxLife, Raadio2, Vikerraadio, Radio 4) sõnumiga „Sa hoiad ja kaitsed oma last tavaelus, tee seda ka internetis“.

Meediakampania jõudis hinnanguliselt 300000 vaataja/kuulajani. 2) koostöös

ajalehega „Postimees“ ilmus 7.02. ajakirja „Märka last“ eriväljaanne „Targalt internetis“. Väljaande artiklid avasid

2012. aasta Turvalise interneti päeva teemat „Avastame digimaailma

üheskoos...turvaliselt“. Eriväljaande tiraaz 56 500 eesti keels ja 12 000 vene keeles, vt ka www.targaltinternetis.ee

2012/o2/targalt-intermetis-teemaleht. 3) 11. veebruaril viidi läbi perepäev

Turvalise interneti päeva tähistamiseks Tallinnas Lindakivi kultuurikeskuses.

Toimusid temaatilised õpitoad eesti ja vene keeles, avatud olid nõuandenurgad

(psühholoogiline, abiliin, vihjeliin, veebikonstaabel), lastele korraldati

temaatiline viktoriin; toimus testide täitmine, päeva lõpetas G. Jaani

kontsert. Perepäeval osales rohkem kui 400 inimest (lapsed ja lapsevanemad,

vanavanemad).

Nov. 2011-veebruar 2012 toimus

õpilaste videolugude konkurss

„Avastame digimaailma üheskoos – turvaliselt“, kus osalesid viieliikmelised

õpilasvõistkonnad igast kooliastmest. Toimus projekti Noortepaneeli 3 kooli-

							tusseminari. Aasta jooksul viisid noorte-paneeli liikmed läbi ca 12 infotundi noorematele õpilastele ja esinesid temaatilistel üritustel (konverentsid, töötoad, kohtumised).
3.1.3.8 Laste internetiturvalisuse koostöögrupi koordineeritud ja järjepidev tegevus	Toimunud on koostöögrupi kohtumised (4), tehtud ettepanekud valdkonna arendamiseks	HMN (SOM)	20 000	SOM	MTÜ	0	Tegevus võetakse rakendusplaanist välja, kuna enamuse koostöögrupiliikmetest on projekti Targalt internetis Nõuandva kogu liikmed. 2012 toimus 2 Nõuandva kogu kohtumist, kus arutati nii projekti elluviimisega seotud küsimusi kui ka poliitika kujundamist interneti laste turvalisemaks muutmiseks (EL direktiiv, mobiilside-teenuste operaatorite kaasamine)
3.1.3.9 Osalemine internetiturvalisuse rahvusvahelistes võrgustikes INSAFE ja INHOPE	Eesti on esindatud rahvusvahelistes võrgustikes	Kulud 3.1.3.5 raames		SOM	Lastekaitse Liit	x	Vihjeliini töötajad osalesid 2 INHOPE temaatilisel koolitusel, mille tulemusena suurenes vihjeliini võimekus käidelda teateid asja- ja ajakohaselt. Teavitustööjuht, vihjeliini ja abiliini töötajad osalesid 2 INSAFE võrgustiku koolitusel ja 1 regionaalsel (Põhja grupp) kohtumisel. Kulud tehti tegevuste 3.1.3.6. ja 3.1.3.7. raames
3.1.4 Tegevussuund Lapse õiguste tagamiseks järelevalve teostamine						5 000	Tulemused ja ettepanekud
3.1.4.1 ÜRO lapse õiguste konventsioonis sätestatud õiguste tagamise regulaarsete analüüside läbiviimine	Läbi on viidud vähemalt neli analüüsi	SOM, ÕK tegevuskulu*		SOM, ÕK	MTÜ	x	Õiguskantslerile ei saa panna Laste ja perede arengukava rakendusplaaniga kohustusi ning õiguskantsler eemaldatakse vastutajate seast. Õiguskantsleri läbiviidud analüüside kohta lapse õiguste valdkonnas saab informatsiooni: http://lasteombudsman.ee/et/taiskasvanu/infomaterjalid 2013.aastal on plaanis avalikustada ka asenduskodeuteenust puudutav analüüs, mis viidi läbi 2011-2012. ÜRO Lapse õiguste konventsioonis sätestatud õiguste tagamiseks on analüüside läbiviimiseks palunud rahastust mittetulundusühingud.

							Toetatud projektide nimekiri on 2012.aasta tegevuste loetelus.
3.1.4.2 Asutuses viibivate laste õiguste järelevalve juhendmaterjalide koostamine ja koolituste läbiviimine	Toetatud on projektitaotlusi tegevuste ellu viimiseks, juhend kättesaadav ja koolitatud vähemalt 15 spetsialisti	HMN (SOM)	10 000	SOM	ESTA, Läänemere-maade Nõukogu riskilapse ekspertgrupp	5 000	Toetatud projektide nimekiri on 2012.aasta tegevuste loetelus.
3.1.4.3—Lapse õiguste järjepidev seire	Lapse õiguste tagamist jälgitakse ja inimestel on võimalik pöörduda lasteombudsmani poole	ÕK tegevuskulu*	-	ÕK			See punkt kirjeldab õiguskantsleri igapäevast tööd lasteombudsmani ülesande täitmisel ja selle punkti olemasolu siin rakendusplaanis ei ole vajalik. Punkt eemaldatakse rakendusplaanist.
3.2 Meede Varase sekkumise ja lastekaitse süsteemi tõhustamine						297 116	Tulemused ja ettepanekud
3.2.1 Tegevussuund Varase sekkumise süsteem lapse arenguliste vajaduste märkamiseks						10 675	
3.2.1.1 Lapse arenguliste vajaduste varase sekkumise süsteemi välja töötamiseks alusanalüüsi koostamine	Alusanalüüs varase sekkumise süsteemi välja töötamiseks on teostatud	SOM eraldis	5 000	SOM		0	Tegevus teostatakse 2013-2015.aastal Norra ja EMP toetatud Rahvatervise programmi eeldefineeritud projekti „Laste vaimse tervise teenuste ja varase sekkumise kontseptsioon“ raames.
3.2.1.2 Lapse arenguliste vajaduste varase sekkumise süsteemi ja teenuste kirjeldamine	Varase sekkumise süsteemi kontseptsioon on koostatud ja teenus kirjeldatud	SOM tegevuskulu*		SOM	HTM		Tegevus teostatakse 2013-2015.aastal Norra ja EMP toetatud Rahvatervise programmi eeldefineeritud projekti „Laste vaimse tervise teenuste ja varase sekkumise kontseptsioon“ raames
3.2.1.3 Analüüsi läbiviimine teise pereõe lisandumisest ja pereõdede ülesannete täpsustamisest koduviiside osas väikelastega peredes.	Teist pereõde puudutav analüüs on läbi viidud ja pereõdede ülesandeid täpsustatud	SOM tegevuskulu*		SOM		x	Alates 1.jaanuarist 2013.aastal rahastatakse täiendavalt perearste, kellel on töö II pereõde täistööajaga, analüüs läbi mõjude hindamiseks koostöös Haigekassaga.
3.2.1.4 Määruse „Sotsiaalminister kehtestab määrusega perearsti nimistu moodustamise, muutmise ning võrdlemise alused ja korra“ muutmise kohaliku omavalitsuse regulaarsest teavitamist perearsti nimistusse määratud lastest.	Määrust on muudetud ja kohaliku omavalitsust teavitatakse regulaarselt perearsti nimistusse	SOM tegevuskulu*		SOM		x	Sotsiaalministri määrus nr 47 „Perearsti nimistu moodustamise, muutmise ja võrdlemise alused ja kord ning perearsti nimistute piirarv“ muudatus jõustus 1.jaanuarist 2013.aastal.

	määratud lastest						
3.2.1.5 Programmi „Family Nurse Partnership“ kohandamine ja rakendamine	Programm on kohandatud ja tehtud sihtrühmale (18-21.a riskirühma emad) kättesaadavaks, koolitatud on vähemalt 20 spetsialisti	SOM välisvahendite eraldis 120 000 välisvahendid World Childhood Foundation ** 120 000		SOM	MTÜ	30 000 30 000	Tegevuseks puuduvad rahalised vahendid ning see võetakse rakendusplaanist välja.
3.2.1.6 Varaseks seksamiseks vajalike hindamisjuhiste väljatöötamine väikelastega kokkupuutuvatele spetsialistidele	Hindamisjuhised on välja töötatud ja spetsialistidele kättesaadavad	SOM eraldis 6 391		SOM	HTM		2012.aastal töötasid MTÜ Perede ja Laste Nõuandekeskus koostöös MTÜ Pro Familiaga välja lastekaitsetöötajatele suunatud juhendmaterjali ning lapse heaolu hindamise abivahendi. Materjalid saadaval Sotsiaalministeeriumi koduleheküljel internetis : http://www.sm.ee/fileadmin/meedia/Dokumendid/Sotsiaalvaldkond/kogumik/Lapse_heaolu_hindamine.pdf ja http://www.sm.ee/fileadmin/meedia/Dokumendid/Sotsiaalvaldkond/lapsed/lastekaitse/Abiks_lastekaitset%C3%B6%C3%B6s_valik_teenuste%C3%A4sitlusi.pdf
3.2.1.7 Arenguliste vajaduste hindamiseks koolituste korraldamine ja pakkumine väikelastega kokkupuutuvatele spetsialistidele	Koolitatud on 40 spetsialisti	SOM eraldis 10 000		SOM	HTM		Tegemist on 2015.aasta tegevusega.
3.2.1.8 Lapse arenguliste vajaduste varaseks märkamiseks laiemale sihtgrupile informatsiooni levitamine	Läbi on viidud igaaastased teavitustegevused	SOM eraldis (2015) 10 000 HMN (SOM) 30 000		SOM	MTÜ	10 000	Toetatud projektide nimekiri on 2012.aasta tegevuste loetelus.
3.2.1.9 Kogukonnapõhine laste riskikäitumise varase märkamise ja sekkumise süsteemi arendamine	Projektis osalevates KOVides on koostatud tegevuskava varase märkamise ja sekkumise korraldamiseks kogukonnas	2012 HMN/ UNICEF/ JuM 295 146 2013 alates EMP programm „Riskilapsed ja –noored“		JUM	HTM, SOM	HMN toetus HTM kaudu 595 EUR/ JuM tegevus kulud 80 EUR	Tegevus seotud Vägivalla vähendamise arengukava 2010-2014 7.meetmega. VVA 2013.aasta aruanne internetis: http://www.just.ee/orb.aw/class=file/actio_n=preview/id=54161/Arengukava+rakendusplaan+aastateks+2013-2014.pdf Täitmismärke VVA aruandest: 2012. aastal jätkati pilootprojektiga liitunud 12 KOVis. 2012. aastal valmis Tartu Ülikooli poolt läbi viidud KOV

						<p>turvalisuse uuring, lõppraport asub veebis: http://www.kuriteoennetus.ee/39731. KOVides toimusid uuringu tutvustamise kohtumised.</p> <p>Lisaks korraldati koostöömudelit piloteerivatele KOVidele (Rapla, Kose, Lihula, Tapa, Jõhvi, Viljandi, Mäetaguse, Toila, Tootsi, Harku, Rakvere ja Sillamäe) kaks kaasamispraktikatele ja meetoditele suunatud seminari. Osad KOVid on koostanud ja koostamas kuriteoennetuse valdkonna tegevuskavasid ja sõlmivad ka koostööpartneritega lepinguid kavade elluviimise toetamiseks. Mõned KOVid on valinud kohaliku arengukava täiendamise ja mõnedes on tegevus vaibunud, kuna inimesed on vahetunud või on nad teiste töökohustustega ülekoormatud (nt Tapa, Rakvere, Lihula, Jõhvi). 2012. aastal anti täiendatud kordustrukina välja abivajavate laste toetamise ja neist teavitamise teemaline voldik nii eesti kui vene keeles. Trükitud voldikud jagati projektis osalenud KOVidele, voldik on üleval ka veebis http://www.kuriteoennetus.ee/39731. Algupäraselt on tegemist PPA poolt koostatud voldikuga.</p> <p>2013. aastast alates nõustatakse edasi liitunud KOVe, kuid uusi KOVe pilooti ei kaasata, vaid alustatakse Euroopa Majanduspiirkonna finantsmehhanismidest rahastatava riskilaste ja noorte programmi ettevalmistamisega. Programmi väiketoetuste skeemi raames on kohalikel omavalitsustel võimalik kogukondliku kuriteoennetuse elluviimisel taotleda rahastust võrgustikutöö arendamiseks, uute ennetuspraktikate elluviimiseks ja spetsialistide koolitamiseks</p>
3.2.2 Tegevussuund Väärkoheldud lapse märkamine ja abistamine					204 067	Tulemused ja ettepanekud

3.2.2.1 Abivajava lapse märkamise ja teavitamise soodustamiseks teavitustegevuste läbiviimine	2 teavituskampaaniat on läbi viidud	SOM eraldis	32 000	SOM			Tegemist on 2013 ja 2015.aasta tegevusega.
3.2.2.2 Lasteabitelefoni 116111 ja kadunud laste telefoni 116000 teenuse käigushoidmine ja arendamine	Telefoniteenuseid on pakutud 24h ning see on inimestele kättesaadav. Ellu on viidud iga-aastased teavitustegevused.	SOM tegevuskulu	736 268	SOM		184 067	Lasteabitelefon töötab ja teenuse saajate hulk suureneb. Läbi on viidud iga-aastane teavituskampaania. Leping OÜ Arstlik Perenõuandla lõpeb 2013.aastal. 2013.aastal kuulutatakse välja uus hange.
3.2.2.3 Lapse väärkohtlemise diagnostika ja reageerimissüsteemi kirjeldamine	Lapse väärkohtlemise diagnostika-süsteemi kontseptsioon on valminud.	SOM tegevuskulu*		SOM	MTÜ, TA	x	HMN toetusel valmis MTÜ TK ja Partnerid poolt väärkohtlemise diagnostikasüsteemi kontseptsioon, mis on kättesaadav Sotsiaalministeeriumi koduleheküljel : http://www.sm.ee/fileadmin/meedia/Dokumendid/Sotsiaalvaldkond/lapsed/lastekaitse/VKD_kontseptsioon.pdf SOM paneb 2013.aasta esimeses pooles kokku lähteülesande.
3.2.2.4 Lapse väärkohtlemise diagnostika meeskondade koolitamine	Koolitust ja täiendkoolitust on saanud 4 piirkonna diagnostika-meeskonnad.	HMN (SOM)	50 000	SOM	MTÜ	20 000	Väärkohtlemise osas on HMNi toel 2013.aastaks MTÜ TK ja Partnerid ning Tartu Ülikooli Kliinikumi poolt koolitatud üle 400 lapsega töötava spetsialisti. Alates 2013.aastast on väärkohtlemise diagnostika süsteemi arendamise tegevused seotud Rahvatervise programmiga ja kuna tegevused käivitusid 2013.aastal, siis koolitusperioodiks jääb 2013-2014.
3.2.2.5 Lapse väärkohtlemise diagnostika meeskondade tegevuse ning diagnostikasüsteemi käivitamine ja rakendamine	Lapse väärkohtlemise diagnostika-meeskonnad on loodud 4 piirkonda ning tegevus käivitatud	SOM eraldis	135 000	SOM	MTÜ		Tegevused seotud Norra ja EMP Rahvatervise programmiga ja kuna koolitustega alustatakse 2013.aastal, siis meeskondade tegevuse ning diagnostikasüsteemi käivitamise ja rakendamisega alustatakse 2014.aastal
3.2.3 Tegevussuund Spetsialistide pädevuse tõstmine						70 464	Tulemused ja ettepanekud
3.2.3.1 Täiendõppesüsteemi väljaarendamine ja koolitusprogrammide koostamine kohaliku omavalitsuse	Täiendõppesüsteem on väljaarendatud ja koolitus-	SOM tegevuskulu	17 000	SOM	MTÜ, TA		Tegemist on 2014.aasta tegevusega.

lastekaitsetöötajatele	programmid koostatud						
3.2.3.2 Lastekaitsetöötajatele täiendõppeprogrammi elluviimine	Lastekaitsetöötajad on saanud koolitust, 4 koolitust aastas	SOM tegevuskulu	20 000	SOM	MTÜ, TA		Tegemist on 2015.aasta tegevusega.
3.2.3.3 Laste ja peredega töötavatele spetsialistidele täiendõppe pakkumine (laste väärkohtlemise ennetamiseks, tööks psüühikahäiretega lastega, lapse heaolu hindamine, sooline võrdõiguslikkus jne)	Korraldatud ja ellu on viidud vähemalt 10 spetsialistide täiendkoolitust	SOM tegevuskulu HMN (SOM)	76 692 25 564	SOM	MTÜ, TA, TAI	25 564	Toetatud projektide nimekiri on 2012.aasta tegevuste loetelus.
3.2.3.4 Sotsiaal- ja haridusvaldkonna ning tervistendavate asutuste kohaliku tasandi juhtidele laste ja perede heaolu puudutavate koolituste pakkumine	Toetatud on projektitaotlusi kohaliku tasandi juhtide koolitamiseks	HMN (SOM)	20 000	SOM	MTÜ	5 000	Toetatud projektide nimekiri on 2012.aasta tegevuste loetelus.
3.2.3.5 Lastekaitsetöötajatele juhendmaterjalide (käsiraamatu) koostamine ja levitamine	Käsiraamat ja juhendmaterjalid on koostatud ning tehtud kättesaadavaks	SOM eraldis	35 000	SOM	MTÜ, Perede ja Laste Nõuandekeskus	20 000	2012.aastal valmis lastekaitsetöötajatele suuantud juhendmaterjal MTÜ Perede ja Laste nõuandekeskuse poolt. Materjal on kättesaadav Sotsiaalministeeriumi koduleheküljelt internetis: http://www.sm.ee/fileadmin/meedia/Dokumentid/Sotsiaalvaldkond/kogumik/Lapse_heaolu_hindamine.pdf
3.2.3.6 Heade praktikate jagamiseks seminaride korraldamine lastekaitsetöötajatele ja lastega töötavatele spetsialistidele	Toetatud on projektitaotlusi ja toimunud on vähemalt 8 seminari	SOM eraldis HMN (SOM)	30 000 30 000	SOM	MTÜ	15 000	HMNi toel on toetatud mittetulundusühinguid, kes spetsialistidele suunatud seminare korraldavad. Toetatud projektide nimekiri on 2012.aasta tegevuste loetelus.
3.2.3.7 Lastekaitsetöötajatele regulaarse supervisioonisüsteemi väljatöötamine ja superviseerimine	Supervisioonisüsteem on välja töötatud ja rakendatud	SOM eraldis	70 000	SOM		4900	SOM kuulutas 2012.aasta teises pooles välja konkursi supervisioonisüsteemi väljatöötaja leidmiseks. Võitis ISCI, kes töötas lastekaitsetöötajate vajadusel põhineva supervisioonisüsteemi välja 2013.aasta esimesel poolel.
3.2.4 Tegevussuund Lastekaitsetöö korraldamise ja järelvalve tõhustamine						11 910	Tulemused ja ettepanekud
3.2.4.1 Lastekaitse seaduse koostamine ja esitamine Vabariigi Valitsusele ning seaduse tutvustamine	Lastekaitse seadus on valmis ja esitatud Vabariigi Valitsusele	SOM tegevuskulu	20 000	SOM		6910	Vastavalt Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammile 2011-2015 on lastekaitse seaduse eelnõu Vabariigi Valitsusele kinnitamiseks esitamise

						tähtaeg 2013. aasta detsember. 2012. aastal valmis lastekaitse seaduse eelnõu väljatöötamiskavatsus, mis kinnitati ministreeriumite poolt. Samuti viidi läbi erinevaid eelnõud tutvustavaid kaasamisüritusi.
3.2.4.2 Kohaliku omavalitsuse lastekaitsetöö sise- ja välishindamise meetodika ja juhendmaterjalide väljatöötamine ning koolituste pakkumine	Metoodika ja juhendmaterjalid on välja töötatud ning koolitused läbi viidud	SOM eraldis	25 564	SOM	MTÜ, TA	2012. aastal viidi koostöös LMNi läbi AudTrain programmi raames koolitus, millega tutvustati asendushooldusel viibivate laste välishindamise meetodikat. Vastavasisuliste juhendmaterjalide väljatöötamine on plaanis 2013-2014.
3.2.4.3 Lastekaitsetöötaja minimaalsete haridus- ja kvalifikatsiooninõuete määramine	Nõuded on määratletud ja seadustatud	SOM tegevuskulu*		SOM	TA	Lastekaitsetöötajate miinimum haridus- ja kvalifikatsiooninõuded kehtestatakse lastekaitse seadusega. Vastavaid täiendkoolitused viiakse läbi 2015-2018
3.2.4.4 Lastekaitsetöötaja ametialaste ülesannete täpsustamine, sh näidisametijuhendi koostamine	Lastekaitsetöötaja näidisametijuhend on koostatud	HMN (SOM)	7 000	SOM	MTÜ	Lastekaitsetöötajate ametialased ülesanded täpsustuvad lastekaitse seaduse eelnõu kehtestamisel ja näidisametijuhend koostatakse 2014.
3.2.4.5 Lapse heaolu hindamisjuhise ja lapse juhtumiplaani väljatöötamine	Hindamisjuhise ja juhtumiplaani on välja töötatud	SOM tegevuskulu* HMN (SOM)	10 000	SOM	MTÜ, Perede ja Laste Nõuandekeskus, TAI	5 000 MTÜ Perede ja laste nõuandekeskus töötas hindamisjuhise ja juhtumiplaani välja 2012.aastal. Materjal on kättesaadav Sotsiaalministeeriumi koduleheküljelt internetis: http://www.sm.ee/fileadmin/meedia/Dokumendid/Sotsiaalvaldkond/kogumik/Lapse_heaolu_hindamine.pdf
3.2.4.6 Sotsiaalteenuste andmeregistri (STAR) täiendamine lapse juhtumite kontekstis	STAR süsteemi on täiendatud	SOM tegevuskulu*		SOM		x 2012.aastal valmis võimalus koostada STARis juhtumiplaane. 2013.aasta alguseks täiendati STARi laste osas täiendavate kliendiandmete kandmise võimalusega (hooldusõiguse andmed, perest eraldamine, suhtlusõigusega, otsustusõigusega seotud kohtulahendite andmed). 2013.aasta I pooleks lisandus STAR arenduskavva töömahult suur vajaduspõhise peretoetuse arendus.
3.3 Meede Inimese vajadustest lähtuvate kulutulustate sekkumiste pakkumine ja arendamine						48 000 Tulemused ja ettepanekud
3.3.1 Tegevussuund Vajaduspõhise teenusevõrgustiku						

arendamine							
3.3.1.1 Piirkondlike laste ja perede nõuandekeskuste lähtealuste väljatöötamine	Laste ja perede nõuandekeskuste kontseptsioon on koostatud	SOM tegevuskulu*		SOM	HTM, MTÜ, TAI	x	Piirkondlikud laste ja perede nõuandekeskused asendada nimetusega Riikliku lastekaitse rakendusüksused. 2012.aastal kukkus läbi alusanalüüsi tellimiseks välja kuulutatud riigihange. 2013.aastal teostab analüüsi, mille abil piirkondlike laste ja perede nõuandekeskuste lähtealused välja töötatakse, PricewaterhouseCoopers Advisors AS.
3.3.1.2 Piirkondlike laste ja perede nõuandekeskuste väljaarendamine ja tegevuse käivitamine	Valminud on alusanalüüs keskuste arendamiseks ning käivitatud on 4 keskuse tegevus	SOM tegevuskulu	849 000	SOM		0	Piirkondlikud laste ja perede nõuandekeskused asendada nimetusega Riikliku lastekaitse rakendusüksused.
3.3.1.3 Kohaliku tasandi hoolekandeteenuste arendamiseks ja käivitamiseks juhendmaterjali koostamine	Juhendmaterjal on koostatud ja tehtud kättesaadavaks	SOM eraldis	20 000	SOM			Hetkel on KOV-de toetamiseks hoolekandeteenuste arendamisel välja töötatud 14 soovituslikku juhust. 2012. aastal lisandus juhise perelepituse teenuse käivitamiseks (vt http://www.sm.ee/tegevus/sotsiaalhoolekanne/kohalike-omavalitsuste-sotsiaalteenuste-soovituslikud-juhised/perelepitusteenus.html) ja perekonnas hooldamise juhise koos täiendava juhendmaterjaliga (vt http://www.sm.ee/tegevus/sotsiaalhoolekanne/kohalike-omavalitsuste-sotsiaalteenuste-soovituslikud-juhised/perekonnas-hooldamise-teenus-vanemliku-hoolitsuseta-lapsele.html) Uusi juhiseid tutvustati hoolekande sügisseminaril oktoobris 2012; samuti ilmusid ajakirjas „Sotsiaaltöö“ tutvustavad artiklid. Uusi teenusjuhiseid on plaanis välja töötada vastavalt vajadusele.
3.3.1.4 Teenuste järelevalve tagamiseks analüüsi tegemine ja järelevalvekontseptsiooni koostamine	Analüüs ja kontseptsioon on koostatud	SOM tegevuskulu*		SOM			Tegemist 2013.aasta tegevusega.
3.3.2 Tegevussuund						0	Tulemused ja ettepanekud

Nõustamis- ja teraapiateenuste kvaliteedi ja kättesaadavuse parandamine						
3.3.2.1 Erivajadusega lapse vanemate nõustamisvajaduse kaardistamine	Kaardistus on läbi viidud	SOM tegevuskulu	3 000	SOM		Tegemist 2013.aasta tegevusega.
3.3.2.2 Erivajadusega lapse sünni või erivajaduse hilisema ilmumise korral pere nõustamissüsteemi kirjeldamine	Valminud on lähteülesanne ja kontseptsioon erivajadusega lapse pere nõustamissüsteemi osas	SOM tegevuskulu*		SOM	HTM	Tegemist 2015.aasta tegevusega.
3.3.2.3 Psühholoogilise abi ja teraapiate kvaliteedi ning kättesaadavuse parandamiseks analüüsi koostamine	Analüüs on koostatud	SOM tegevuskulu*		SOM		Tegemist 2014.aasta tegevusega.
3.3.3 Tegevussuund Psüühikahäiretega lastele vajalike teenuste arendamine						20 000 Tulemused ja ettepanekud
3.3.3.1 Psüühikahäiretega lastele pakutavate sekkumiste analüüs ning lähteülesande koostamine	Lähteülesanne on koostatud	SOM tegevuskulu*		SOM		x
3.3.3.2 Psüühika- ja käitumishäiretega laste hindamiseks vajalike kompetentside tõstmine ja hindamisinstrumentide valiku laiendamine	Välja on töötatud hindamisinstrument ja selle rakendajatele on läbi viidud koolitus	SOM tegevuskulu	8 000	SOM	HTM, TAI	Psüühikahäiretega lastele rehabilitatsiooniteenuse loomine on üks projekt Rahvatervise programmist ja projekt alustas oma tegevustega 2013.aasta aprillis, hetkel on moodustatud ekspertgrupp ja käsil teenuse kontseptsiooni loomine. Teenuse osutamine on plaanis 2014.aastal
3.3.3.3 Psüühikahäiretega lastele mõeldud ambulatoorse ja statsionaarse erihoolekande- ja rehabilitatsiooniteenuse kirjeldamine, seadustamine ja riikliku teenuse osutamine	Teenus on kirjeldatud, seadustatud ning osutatud on riiklikku teenust psüühikahäiretega lastele	SOM tegevuskulu	915 360	SOM		
3.3.3.4 Laste vaimse tervise keskuse loomine	Vaimse tervise keskus on loodud ja osutatud erinevaid vaimse tervise teenuseid lastele ja noorukitele	Norra finantsmehhanismi programm „Tervise ebavõrdsuse vähendamine läbi tervisttoetava elukeskkonna kujundamise ja laste tervise edendamise (valdkond nr 27)“ SOM **	4 661 200	SOM	TAI	20 000 Norra programmi tegevustega alustati 2012.aastal ja seoses sellega lükkub ehitusega alustamine 2014.aastasse. 2013.aastal toimuvad ettevalmistused .

3.3.4 Tegevussuund Puudega lastele vajalike sekkumiste arendamine									Tulemused ja ettepanekud
3.3.4.1 Hooldusravivajadusega lastele hoolekandeesutuses öendusabi teenuse võimaldamiseks seadusandluse täpsustamine	Seadusandlust on täpsustatud	SOM tegevuskulu*		SOM					Tegemist 2013.aasta tegevusega.
3.3.4.2 Koolieelsetes lasteasutustes ja üldhariduskoolides puudega lastele vajalike tervishoiuteenuste arendamiseks seadusandluse täpsustamine	Seadusandlust on täpsustatud	SOM tegevuskulu*		SOM	HTM				Tegemist 2014.aasta tegevusega.
3.3.4.3 Koolieelsetes lasteasutustes ja üldhariduskoolides hariduslike erivajadustega laste hariduse omandamist toetavate tugisüsteemide analüüsimine	Tugisüsteemide analüüs on läbi viidud	HTM tegevuskulu*		HTM	SOM		x		Tegemist on HTMi järelevalve prioriteediga 2012-2013. Valminud on ülevaade I tasandi tugispetsialistide teenuste kättesaadavusest koolides.
3.3.5 Tegevussuund Vanemliku hoolitsuseta lastele peresarnase ja igakülgset arengut soodustava elukeskkonna võimaldamine							28 000		Tulemused ja ettepanekud
3.3.5.1 Asendushooldusele suunatud laste vanemate toetamiseks vajalike teenuste kirjeldamine	Koostatud on lähteülesanne	SOM tegevuskulu*		SOM					Tegemist 2015.aasta tegevusega.
3.3.5.2 Hooldus- ja lapsendajaperedele suunatud koolitusprogrammi arendamine ja vajadusel programmi laiendamine eestkosteperedele	Koolitusprogrammi arendamiseks on läbi viidud analüüs ning koostatud lähteülesanne	SOM tegevuskulu*		SOM					Tegemist 2014-2015.aasta tegevusega.
3.3.5.3 Hooldus-, eestkoste- ja lapsendajaperedele nii eel- kui järelteenuseid hõlmava tugisüsteemi piloteerimine ja rakendamine	Hooldus-, eestkoste- ja lapsendajaperedel e vajalikud tugiteenused on kättesaadavad	SOM eraldis	91 500	SOM	MTÜ		18 000		Detsembris 2012.a. kuulutas ministeerium välja lapsendamise eel- ja järelteenuste kontseptsiooni elluviimise hanke võitja MTÜ Oma Pere, kes arendab ja osutab vastavaid teenuseid perioodil 2013-2015.
3.3.5.4 Asendushoolduse korralduse analüüsimine ja teenuse arendamine	Koostatud on asendushoolduse kontseptsioon	SOM tegevuskulu*		SOM				x	2011.-2012.a. on Õiguskantsleri Kantselei teostanud auditi asenduskodudes (18 kontrollkäiku ja 2 järelkontrolli) , kokkuvõtte auditist ilmus

						2013.a. http://lasteombudsman.ee/et/taiskasvanu/prioriteet-2012 2012.aastal teostanud KOV-d järelevalve perekonnas hooldamise üle, KOV-de järelevalve aktidest perekonnas hooldamise üle kokkuvõte on koostamisel. Asendushoolduse teenust on 2011-2012 aasta jooksul korduvalt jooksvalt analüüsitud, sellest tulenevalt on perioodi jooksul 2x tõstetud asenduskoduteenuse pearahat. Sihtgruppideks on seadusandluses lisandunud inimkaubandusohvrid, saatjata lapsed ning seksuaalselt väärkoheldud lapsed. Asendushoolduse kontseptsiooni koostamine on planeeritud 2013-2014 aastal.
3.3.5.5 Inimeste teadlikkuse ja valmisoleku tõstmine perepõhise asendushoolduse pakkumiseks	Läbi on viidud igaaastased teavitustegevused	SOM tegevuskulu* HMN (SOM)	40 000	SOM	MTÜ	10 000 Toetatud projektide nimekiri on 2012.aasta tegevuste loetelus.
3.3.6 Tegevussuund Saatjata ja kaubitsetud laste tuvastamine ning abistamine						Tulemused ja ettepanekud
3.3.6.1 Saatjata ja kaubitsetud laste kontaktpunkti ülesannete täitmine	Kontaktpunkt on vahetanud vajalikku infot ja koordineerinud saatjata ja kaubitsetud laste abistamist	SOM tegevuskulu*		SOM		x Sotsiaalministeeriumi poolt on kontaktpunkti ülesanded täidetud.
3.3.6.2 Saatjata ja kaubitsetud alaealiste vastuvõtu, majutamise ja heaolu korraldamine	Laste vastuvõtt, majutamine on korraldatud	SOM tegevuskulu*		SOM		x Sotsiaalministeerium on osalenud ohvriabi seaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise ettevalmistamises
3.3.6.3 Saatjata ja kaubitsetud alaealiste eestkotesüsteemi väljaarendamine ja rakendamine	Valminud on eestkotesüsteemi kontseptsioon, teenus on välja arendatud ja esutatud	SOM eraldi	28 000	SOM		7 Punkt võetakse rakendusplaanist välja. Saatjata ja kaubitsetud alaealiste eestkotesüsteemi väljaarendamise ja rakendamise teemadel on olukord muutunud seoses inimkaubanduse direktiivi ülevõtmisel ettevalmistatud seadusandluse muudatuse ettepanekutega.

Ohvriabiseaduse ja teiste seaduste muudatuste ettepaneku leiab: <http://eelnoud.valitsus.ee/main#1zfnwxBS>.

* – Tegevus ei too kaasa vajadust täiendavate ressursside järele, need teostatakse olemasoleva personalikulu raames.

** – Tegevus viiakse ellu vaid lisarahastuse olemasolul

X – tegevuse teostamise aeg

Strateegilise eesmärgi lapse õigused on tagatud ja loodud on toimiv lastekaitseüsteem, et väärtustada ühiskonnas iga last ja tema arengut ning heaolu toetavat turvalist keskkonda kogukulud	535 552
--	---------

4. STRATEEGILINE EESMÄRK: Eestis on perede adekvaatset majanduslikku toimetulekut toetav kombineeritud toetuste ja teenuste süsteem, mis pakub perele püsivat kindlustunnet

Strateegilise eesmärgi (SE) indikaatorid

4. SE Indikaator	Baastase	Sihttase 2015	Sihttase 2020
Laste (0–17-aastaste) suhtelise vaesuse määr (Statistikaamet)	19,5% (2010 Sotsiaalministeeriumi prognoos)	17%	16,5%
Siirete sh pensionid mõju 0–17-aastaste laste suhtelise vaesuse vähendamisele, protsendipunktides (Statistikaamet)	16 protsendipunkti (2009) 13 protsendipunkti (2010)	14 protsendipunkti	13 protsendipunkti

Tegevus	Indikaator	Ressursi allikas	Vastutaja	Kaasvastutaja	2012	Tulemused ja ettepanekud
4.1 Meede Toimiva sotsiaalkaitseüsteemi arendamine					2 400 000	
4.1.1 Tegevussuund Peredele adekvaatse sissetulekut toetava kombineeritud toetuste süsteemi arendamine						
4.1.1.1 Lastele ja peredele suunatud toetuste ja teenuste kontseptsiooni ning meetmete paketi ehk rohelise raamatu koostamine	Töörühm on kokku kutsutud, vajalikud analüüsid ellu viidud ja teenuste ning toetuste roheline raamat esitatud	SOM tegevuskulu	63 000	SOM	x	Roheline raamat on koostamisel tähtajaga 2014.aasta 2.kvartal. 2012.a taotleti rahastust TOFist, toimus ekspertgrupi kohtumine. analüüsi hanke võitjaks osutus Praxis, kes teostab töid 2013.aasta oktoobri lõpuni.

4.1.1.2	Uuringu „Laste ja perede rahaline toetamine Euroopa Liidus“ läbiviimine	Uuring on läbi viidud	SOM	6 400	SOM			Tegemist 2013.aasta tegevusega.
4.1.1.3	Lapsetoetuse (määra) tõstmiseks eelnõu ettevalmistamine ja valitsusele esitamine	Eelnõu on ette valmistatud ning esitatud valitsusele	SOM tegevuskulu*		SOM			Vajaduspõhise peretoetuse eelnõu on ette valmistatud ning Riigikogu poolt vastu võetud, jõustus 1. juulist 2013.
4.1.1.4	Tulumaksuvabastuse tagastamise vanusepiiri põhimõtte peretoetuse seaduse põhimõttega ühtlustamise analüüs	Analüüs on läbi viidud ja ettepanekud esitatud	SOM, MKM tegevuskulu*		SOM, MKM			Analüüsitakse rohelise raamatu raames.
4.1.1.5	Isapuhkuse hüvitise taastamine	Isapuhkuse hüvitis on taastatud ja sihtgrupile kättesaadav	SOM tegevuskulu	11 400 000	SOM			Isapuhkuse hüvitis on alates 1. jaanuarist 2013 taastatud.
4.1.1.6	Ühe vanemaga peredele suunatud meetmete arendamine, täiendavate lahenduste väljatöötamiseks ning meetmete efektiivsuse tõstmiseks töögrupi loomine	Töögrupp on loodud ja ettepanekud ühe vanemaga peredele suunatud meetmete arendamiseks esitatud rohelise raamatu raames	SOM tegevuskulu	2 400	SOM			Teostatakse rohelise raamatu raames.
4.1.1.7	Eelnõu koostamine eestkostel ja perekonnas hooldamisel oleva lapse toetuse maksmiseks vähemalt lapse 18aastaseks saamiseni sõltumata õppimisest	Eelnõu on koostatud ja valitsusele esitatud	SOM tegevuskulu*		SOM			Tööd teostatakse koos Sotsiaalseadustiku perede eriosa eelnõu kirjutamisega. Eelnõu peab valmima 2013 a lõpuks. Meede eeldab riigieelarveliste kulutuste kasvu.
4.1.1.8	Ajateenija lapse toetuse regulatsiooni viimine riiklike peretoetuste seadusest kaitseväeteenistuse seadusesse	Seadusemuudatus on tehtud	SOM tegevuskulu*		SOM			Analüüsitakse meetme otstarbekust Sotsiaalseadustiku perede eriosa eelnõu kirjutamise raames.
4.1.1.9	Analüüsi läbiviimine sünnitushüvitise ja vanemahüvitise võimaliku ühendamise ning lapsehooldustasu mittemaksmise kohta sünnitushüvitise või lapsendamishüvitise saamise ajal	Analüüs on läbi viidud ja ettepanekud süsteemi muutmiseks esitatud	SOM tegevuskulu*		SOM	SKA, Haigekassa	x	ESF uuringu „Lapsevanemate paindliku töö- ja pereelu ühitamise analüüsis“ käsitletakse ka sünnitushüvitise ja vanemahüvitise ühendamist. Analüüs valmib 2013. aastal ning see on sisendiks peretoetuste ja teenuste rohelisse raamatusse.
4.1.2	Tegevussuund Elatise maksmise ja elatisabi süsteemi arendamine							Tulemused ja ettepanekud
4.1.2.1	Elatise taotlemise kohta info- ja nõustamissüsteemi väljaarendamine ning vastava	Elatise taotlemist puudutav info- ja nõustamissüsteemi	SOM eraldis	15 000	SOM	JUM		Tegemist 2015.aasta tegevusega.

infokeskkonna loomine	kontseptsioon on välja töötatud ja vastav infokeskkond loodud						
4.1.2.2 Elatisabisüsteemi analüüsimine ning ettepanekute tegemine süsteemi arendamiseks	Analüüs on teostatud ja ettepanekud elatisabisüsteemi arendamiseks esitatud	SOM tegevuskulu*		SOM	x	Elatisabi andmete kohta on koostatud püsipäring SKA-le. Elatisabi süsteemi ülevaatlik analüüs ja ettepanekud valdkonna arendamiseks tehakse peretoetuste ja teenuste rohelise raamatu raames.	
4.1.2.3 Elatise väljamõistmise maksmise tõhustamise analüüsimine	Analüüs on teostatud ja ettepanekud elatise väljamõistmise maksmise tõhustamiseks esitatud	JUM tegevuskulu*		JUM	SOM	x	Justiitsministeeriumis viidi 2012. aastal läbi elatise maksmise tõhustamise analüüs, sh koondati temaatiliste arutelude käigus täitemenetluse seadustiku muudatused, mille abil oleks võimalik tõhusamalt täita lapse elatise nõudeid elatist maksuma kohustatud vanema varjatud sissetulekute arvelt. Täitemenetluse seadustiku muudatusi arutati kohtunike, kohtutäiturite ja ettevõtjatega ning nende tagasiside pinnalt toimus arutelu ka ministriga, mille tulemusel otsustati, et täitemenetluse seadustiku muutmise küsimustega tegeletakse 2013. aastal edasi, samas põhimõttelisi muudatusi täitemenetluse seadustikus ilmselt ei tehta.
4.1.2.4 Lapse ülalpidamiskulude arvutamise meetodika uuendamine	Metoodikat on analüüsitud ning vastavalt uuendatud	SOM tegevuskulu	3 000	SOM			Lapse ülalpidamiskulude meetodika uuendamine lükati otsus kuna lähteülesande koostamise käigus selgus, et analüüsi maht on planeerituga võrreldes suure. Seetõttu lisati 2013. aasta tööplaani ning taotleti rahastust 7000 euro ulatuses.
4.1.3 Tegevussuund Lastega perede eluasemetingimuste parandamine						2 400 000	Tulemused ja ettepanekud
4.1.3.1 Eesti eluasemevaldkonna arengukava 2008-2013 tegevuste elluviimine	Eesti eluasemevaldkonna arengukava rakendusplaanis kajastuvad tegevused on ellu viidud	Eesti eluasemevaldkonna arengukava 2008-2013 rakendusplaani	2 400 000 (2012) 1 400 000 (2013)	MKM	SA Kredex	2 400 000	2012. aastal sõlmis sihtasutus KredEx lepingu 300 nelja- ja enamalapselise perekonnaga, kes saavad riigilt kodutoetust elamistingimuste parandamiseks kokku 2,4 miljonit eurot.

4.1.3.2 Eesti eluasemevaldkonna arengukava raames elluviidud meetmete mõjuanalüüsi tegemine	Meetmete mõjuanalüüs on tehtud ja vastav aruandlus esitatud	MKM tegevuskulu*		MKM			Arengukava rakendamise aruanne koos mõjuanalüüsiga on kavas koostada 2014. aastal peale arengukava lõppemist
4.1.3.3 Lastega perede eluasemetingimuste parandamiseks meetmete elluviimise jätkamine uue eluasemevaldkonna arengukava koostamise ja rakendamisega Lastega perede eluasemetingimuste parandamiseks meetmete elluviimise jätkamine	Töörühm uue eluasemevaldkonna arengukava koostamiseks on loodud; arengukava on koostatud ning esmased tegevused elluviidud	MKM tegevuskulu*	-	MKM			Vastavalt RM ja Riigikantselei soovitusel ei plaanita MKMi poolt uue valdkondliku arengukava koostamist. Kodutoetuse meede on integreeritud Laste ja perede arengukavasse 2012-2020 ning selle meetme elluviimist jätkatakse MKM vahendusel riigieelarvest SA KredExi rakendamisel. Tegevus asendatakse rakendusplaanis sõnastusega : Lastega perede eluasemetingimuste parandamiseks meetmete elluviimise jätkamine
4.2 Meede Teenuste arendamine perede iseseisva majandusliku toimetuleku soodustamiseks						189 814	Tulemused ja ettepanekud
4.2.1 Tegevussuund Majanduslikku toimetulekut soodustavate sotsiaalteenuste pakkumine ja arendamine						5 000	
4.2.1.1 KOVide vahel heade praktikate vahetamine, koostöö arendamine teenuste tõhusamaks korraldamiseks	Toetatud on projektitaotlusi teenuste tõhusamaks korraldamiseks, vähemalt 4 seminari läbi viidud	HMN (SOM)	20 000	SOM	MTÜ	5 000	Toetatud projektide nimekiri on 2012.aasta tegevuste loetelus. ESF 2014+ raames on plaanitud mitmeid tegevusi KOV-de toetamiseks läbi koolituste ja KOV-de koostöö toetamise teenuste osutamisel. Selle raames on ilmselt vajalik vahetada ka KOV-de häid kogemusi teenuste arendamisel.
4.2.1.2 Institutsionaalse vastutusjaotuse selgem määratlemine eesmärgiga tagada töötutele ja töötavatele inimestele osutatavate tööturu- ja sotsiaalteenuste suurem efektiivsus	Kontseptsioon erinevate osapoolte ülesannetest tööturu- ja sotsiaalteenuste efektiivsuse suurendamiseks on koostatud	SOM tegevuskulu*		SOM	Töötukassa		Tegemist 2014-2015.aasta tegevusega.
4.2.1.3 Võlanõustamisteenuse arendamine ja teenuse kättesaadavuse tagamine	Võlanõustamisteenus on inimestele kättesaadav ja	SOM tegevuskulu	1 399 665	SOM			Tegevust viisid alates 2010 augustist kuni 2012 veebruarini ellu lepingupartneritena SA Tuuru, MTÜ

	arendatud vastavalt sihtgrupi vajadustele					Koolituskoda, Lääne-Viru Rakenduskõrgkool ja MTÜ Nõutuba. Kokku nõustati 369 inimest, kellest tööle asus 5, tööl jätkas 191 ja aktiivsetele tööturuteenustele suunati 11 inimest. 2013. aastal osutatakse võlanõustamisteenust projekti „Multiprobleemidega inimestele vajaduspõhiste teenuste pakkumine juhtumipõhise võrgustikutöö piloteerimise kaudu“ raames 11 maakonnas. Teenuse osutamiseks on SKA sõlminud lepingud 15 asutusega
4.2.1.4 Inimeste teavitamine KOV teenustest ja abisaamise võimalustest	Iga-aastased teavitustegevused on ellu viidud	SOM ja kaasvastutajate tegevuskulu*	SOM	Maavalitsused, Linnade Liit, EMOL	x	Tegemist pideva tegevusega 2012-2015.
4.2.2 Tegevussuund Tööturuteenuste tulemuslikkuse tõstmine ja elanikkonna sellekohase teadlikkuse suurendamine					184 814	Tulemused ja ettepanekud
4.2.2.1 Multiprobleemsetele inimestele vajaduspõhiste teenuste pakkumine läbi juhtumipõhise võrgustikutöö piloteerimise	Juhtumipõhist võrgustikutööd on piloteeritud vähemalt kuues omavalitsuses ja teenuseid saanud vähemalt 2000 inimest	ESF programm „Töölesaamist toetavad hoolekande-meetmed 2012-2013“ 523 647	SOM		159 427	2012 aasta alguses käivitus pilootprojekt „Multiprobleemidega inimestele vajaduspõhiste teenuste pakkumine juhtumipõhise võrgustikutöö piloteerimise kaudu“, mis vastavalt programmile kestab 2013 aasta lõpuni. Projekti ettevalmistustöödega alustati 2012 jaanuaris ja reaalse teenuseosutamiseni jõuti aprillis. Projekti eesmärgiks on multiprobleemidega inimeste ja nende pereliikmete toimetulekuvõime suurendamine ja erinevate takistuste leevendamine, tööealiste inimeste puhul nende suundumine aktiivsetele tööturuteenustele ja/või tööle rakendumine. Projekti raames pakutakse multiprobleemidega isikutele komplekselt kvaliteetseid ja vajadusepõhiselt kättesaadavaid nõustamisteenuseid (võlanõustamine, psühholoogiline nõustamine, sh perenõustamine ja tugiisiku teenus) läbi juhtumipõhise võrgustikutöö.

<p>4.2.2.2—Teadlikkuse suurendamine kaitsitud päindlikkuse põhimõttest töösuhete kujundamisel Töösuhete, töökeskkonna ja keskkonnaohutuse teadlikkuse suurendamine.</p>	<p>Koostatud lastele, lastevanematele ja õpetajatele infomaterjal tervise ja ohutuse teemadel, valmis tööelu portaal, mis käsitleb töösuhete- ja töökeskkonnavalasid teemasid, sh noorte töötamisega seonduvat</p>	<p>ESF programm „Tööelu kvaliteedi parandamine 2009-2014“ (tööelu portaali kulud, sh LPA tegevuste kulud)</p> <p>Sotsiaalministeeriumi eelarve</p>	<p>24 188</p> <p>1199</p>	<p>SOM</p>	<p>25 387</p>	<p>Muudetakse tegevuse nimetust : Töösuhete, töökeskkonna ja keskkonnaohutuse teadlikkuse suurendamine.</p> <p>2012.aastal koostati lastele infomaterjal tervise ja ohutuse teemadel, valmis tööelu portaal, mis käsitleb töösuhete- ja töökeskkonnavalasid teemasid.</p>
---	--	--	---------------------------	------------	---------------	---

* – Tegevus ei too kaasa vajadust täiendavate ressursside järele, need teostatakse olemasoleva personalikulu raames.

** – Tegevus viiakse ellu vaid lisarahastuse olemasolul

X – tegevuse teostamise aeg

<p>Strateegilise eesmärgi Eestis on perede adekvaatset majanduslikku toimetulekut toetav kombineeritud toetuste ja teenuste süsteem, mis pakub perele püsivat kindlustunnet kogukulud</p>	<p>2 589 814</p>
---	------------------

5. STRATEEGILINE EESMÄRK: Meestel ja naistel on võrdsed võimalused töö-, pere- ja eraelu ühitamiseks, soodustamaks kvaliteetset ja iga pereliikme vajadustele vastavat igapäevaelu

Strateegilise eesmärgi (SE) indikaatorid

5. SE indikaator	Baastase	Sihttase 2015	Sihttase 2020
0–2aastaste ning 3–6aastaste laste osakaal formaalses lapsehoius (Eurostat)	0–2aastastest 25% 3–6aastastest 92% (2009)	0–2aastastest 33% 3–6aastastest 92%	0–2aastastest 35% 3–6aastastest 92%
0–6aastaste lastega 20–49aastaste meeste ja naiste tööhõivemäär erinevus ehk hõivelohe (Statistikaamet)	0–6aastaste lastega 20–49aastaste meeste ja naiste tööhõive määr erinevus (hõivelohe) 38,6 protsendipunkti (2008)	0–6aastaste lastega 20–49aastaste meeste ja naiste tööhõive määr erinevus (hõivelohe) 35,5 protsendipunkti	0–6aastaste lastega 20–49aastaste meeste ja naiste tööhõive määr erinevus (hõivelohe) 33 protsendipunkti
Meeste osakaal isikutest, kellele on aasta jooksul määratud vanemahüvitis (esmakordsed määramised) (Sotsiaalkindlustusamet)	6,9% (2010)	8,5%	10%

Tegevus	Indikaator	Ressursi allikas	Vastutaja	Kaasvastutaja	2012	Tulemused ja ettepanekud
---------	------------	------------------	-----------	---------------	------	--------------------------

5.1 Meede Naistele ja meestele võrdsemate võimaluste loomine töö-, pere ja eraeluks						64 986	
5.1.1 Tegevussuund Isade pereelus ja emade tööelus suurema osaluse soodustamine						17 391	
5.1.1.1 Uuringu läbiviimine hoolitseva ja pereelus osaleva isa mõjust meeste ja pere elukvaliteedile	Uuring on läbi viidud ja uurimistulemused avalikkusele teatavaks tehtud	ESF programm "Soolise võrdõiguslikkuse edendamine 2014+."	-	SOM			Sotsiaalministeeriumi ettepanekul jätta tegevus rakendusplaanist välja, kuna see ei anna olemasolevale teadmisele olulist lisandväärtust ja aitab kokku hoida Sotsiaalministeeriumi vähest ressursi uuringute ja analüüside läbiviimisel.
5.1.1.2 Teavitustegevuste ja seminaride läbiviimine erinevatest peremudelitest, isade õigustest ning hoolitseva isaduse olulisusest	Toetatud on projektitaotlusi teavitustegevuste elluviimiseks, vähemalt 8 teavitusüritust	HMN (SOM)	20 000	SOM	MTÜ	11 000	Toetatud projektide nimekiri on 2012.aasta tegevuste loetelus.
5.1.1.3 Analüüs laste päevahoiu kvaliteedi ja kättesaadavuse mõjust emade ja isade tööturukäitumisele	Analüüs on teostatud ja ettepanekud laste päevahoiu arendamiseks esitatud	Norra finantsmehhanismi programm „Soolise võrdõiguslikkuse ja töö-ning pereelu ühitamise edendamine“ **	32 000	SOM			Ettepanek lükata analüüs edasi aastasse 2014-2015, sest tegevus viiakse ellu ESF 2014-2020 raames, selleks on kavandatud 200 000 eurot. Ettepanek ühendada tegevused 5.1.1.3, 5.2.2.1 ja 5.2.3.1 ning nimetada need punktina 5.2.2.1 järgmiselt: „Analüüsid lapsehoiuteenuse pakkujate ja teenuse saajate vajaduste selgitamiseks.“
5.1.1.4 Eaka või puudega pereliikme hoolduskoormust vähendavate koduhooldusteenuste arendamine	Koostatud on analüüs, mille tulemusena pakutakse sihtgrupile vastavalt vajadusele kas toetust või koduhooldusteenust	SOM tegevuskulu	52 500 000	SOM			Eelarvet kasutatakse jätkuvalt 63.a. ja vanemate isikute puudetoetuse maksmiseks. Planeeritud muudatus, millega need vahendid suunata samale sihtgrupile koduhooldusteenuste arendamiseks, on hetkeseisuga edasi lükkunud aastatesse 2014-2015.
5.1.1.5 Aasta lapsevanema tiitli väljaandmine	Toetatud on projektitaotlusi aasta lapsevanema tiitli väljaandmiseks, iga-aastased tiitliga kaasnevad	HMN (SOM)	25 564	SOM, MTÜ		6 391	Toetatud projektide nimekiri on 2012.aasta tegevuste loetelus.

	teavituseeritused on ellu viidud						
5.1.2 Tegevussuund Töötaja- ja peresõbraliku töökeskkonna arendamine						47 595	Tulemused ja ettepanekud
5.1.2.1 Lapsevanemate paindliku töö- ja pereelu ühitamise võimaluste analüüs (sh osajaga töötamise ja vanemahüvitise mõjude analüüsimine)	Analüüs on läbi viidud ja ettepanekud esitatud rohelise raamatu koostamise raames	ESF programm "Soolise võrdõiguslikkuse edendamine 2011-2013"	31 960	SOM			Analüüs algas 2012. aastal ning 2012.a lõpuks oli vastu võetud stsenaariumite ja analüüsi kontseptuaalne raamistik (töö I etapp). Analüüs lõpeb 06/2013.a ning tulemuseks on lõplikud stsenaariumid, poliitika- ja õigusloome soovitusel, analüüsiraport ja artikkel. Analüüsitulemused on sisendiks peretoetuste ja teenuste rohelisse raamatusse.
5.1.2.2 Teavitustegevus paindliku töökultuuri edendamiseks	Toetatud on projektitaotlusi paindliku töökultuuri edendamiseks, vähemalt 4 teavitustegevust	HMN (SOM)	20 000	SOM, MTÜd			Tegemist 2013-2014.aasta tegevusega.
5.1.2.3 Töölase soolise võrdõiguslikkuse koolitused	Vähemalt 2 koolitust läbi viidud ja 50 inimest koolitatud	ESF programm "Soolise võrdõiguslikkuse edendamine 2011-2013"	22 410	SOM		17 595	Aastal 2012 toimus 4 ja 2013 1 töölase soolise võrdõiguslikkuse koolitus, kus osales kokku 132 inimest.
5.1.2.4 Soolise võrdõiguslikkuse seaduse koolitused juristidele, kohtunikele, teistele õigusabi pakkujatele, spetsialistidele	Vähemalt 3 koolitust läbi viidud ja 50 inimest koolitatud	ESF programm "Soolise võrdõiguslikkuse edendamine 2011-2013"	16 000	SOM		16 000	Aastal 2012 toimus 5 koolitust: 1 Tartus ja 4 Tallinnas. Kokku osales koolitustel 153 õigusabi pakkujat, juristi, kohtunikku.
5.1.2.5 Töötaja- ja peresõbraliku tööandja tunnistuse väljatöötamine (sh avalikule sektorile)	Töötaja- ja peresõbraliku tööandja tunnistus on välja töötatud	Norra finantsmehhanismi programm „Soolise võrdõiguslikkuse ja töö- ning pereelu ühitamise edendamine“ **	20 000	SOM		20 000	Tunnistuse meetoodika ja kriteeriumid töötati välja mais 2012.a koostöös ministeeriumi teiste osakondadega SVO ja TAO-ga. 2012.a lõpus valiti konkursi korras välja MTÜ Vastutustundliku Ettevõtluse Foorum, kes viib läbi tunnistuse pilootprojekti 2013.a esimeses pooles.
		SOM tegevuskulu				5000	2013.aastast asendatakse uue punktiga 5.1.2.5 Töö ja pereelu ühitamist võimaldavate tööandjate tunnustamissüsteemi rakendamine

5.1.2.6 Töötaja- ja peresõbraliku tööandja konkursi läbiviimine	Töötaja- ja peresõbraliku tööandja konkurs ning sellega kaasnev autasustamis- ja teavitusüritus on iga-aastaselt läbi viidud	Norra finantsmehhanismi programm „Soolise võrdõiguslikkuse ja töö- ning pereelu ühitamise edendamine“ **	96 000	SOM	Ajakiri Pere ja Kodu, Äripäev	4000	Iga-aastane konkurss sai 2012.a. edukalt läbi viidud, tänuüritus (toimus 31.05.2012) sai piisavalt meediakajastust ning partneritelt positiivse tagasiside. Konkurssil osales ligi 50 ettevõtet.
5.1.2.7 Töö-, pere- ja eraelu ühitamise soodustamiseks erisoodustumaksude süsteemi analüüs ja ümberhindamine	Analüüs on teostatud ja ettepanekud erisoodustumaksude süsteemi arendamiseks esitatud	SOM tegevuskulu*		SOM			Tegemist 2015.aasta tegevusega.
5.1.2.8 Positiivsete praktikate jagamine töö-, pere- ja eraelu ühitamise võimalustest tööandjate seas	Iga-aastaselt on ellu viidud teavitustegevused seminaride korraldamise, infomaterjalide või artiklite koostamise jms kaudu	SOM eraldis	20 000	SOM		5 000	Selle tegevuse raames eraldati ettenähtud rahalised vahendid MTÜ-le Vastutustundliku Ettevõtluse Foorum, kes viib läbi perioodil dets 2012-juuni 2013 Töötaja- ja peresõbraliku tööandja tunnistuse pilootprojekti, mille tulemusi tutvustatakse ettevõtjate ümarlaual. Alates 2013. aastast asendub punktiga 5.1.2.6 Töö ja pereelu ühitamise soodustamiseks ja hoolduskoormust vähendavate teenuste kvaliteedi suurendamiseks koolituste läbiviimine ja vastavate teavitusmaterjalide koostamine töötajatele ja tööandjatele.
5.1.2.9 Palgalõhe vähendamiseks tööandjatele juhendmaterjalide koostamine ja levitamine	Juhendmaterjal on koostatud ja levitatud tööandjatele	Norra finantsmehhanismi programm „Soolise võrdõiguslikkuse ja töö- ning pereelu ühitamise edendamine“ **	40 000	SOM			Tegevus võetakse arengukavast välja.
5.2 Meede Laste päevahoiu arendamine						13 600	Tulemused ja ettepanekud
5.2.1 Tegevussuund Kõigi laste (sh erivajadustega ja puudega laste) päevahoiu pakkujate jõustamine ja toetamine teenuste kättesaadavuse ja jätkusuutlikkuse tõhustamiseks						7 000	Asendub uue nimetusega - Lapsehoiu kättesaadavuse suurendamine

5.2.1.1	Huvigruppide vahelise laste päevahoiu alalise töögrupi moodustamine laste päevahoiu süsteemi analüüsimiseks ja arendustegevuste kavandamiseks	Alaline töögrupp on kokku kutsutud ja vähemalt 4 kohtumist ellu viidud	SOM tegevuskulu*		SOM	HTM, KOVd	x	Lapsehoiu- ja alushariduse teemasid käsitleva töögrupi kohtumine toimus 15.05.2013. Suur osa valdkonna aruteludest toimuvad ka peretoetuste ja teenuste rohelise raamatu ekspertgrupi kohtumiste raames. Ettepanek muuta töögrupp mittealaliseks, sest selle koosseis ja kooskäimine peaks toimuma kindlatel eesmärkidel ning sõltuma konkreetsest vajadusest.
5.2.1.2	Konverentsid ja töötoad heade lapsehoiu teenuse osutamise praktikate vahetamiseks	Toetatud on projektitaotlusi lapsehoiu teenuse arendamiseks, vähemalt 8 teavitustegevust ellu viidud	HMN (SOM) 28 000 ESF programm "Soolise võrdõiguslikkuse edendamine 2014+*" 26 600		SOM	MTÜ	7 000	Toetatud projektide nimekiri on 2012.aasta tegevuste loetelus Ettepanek jätta tegevus edaspidi rakendusplaanist välja, sest see saab ellu viidud teiste sarnaste tegevuste raames.
5.2.1.3	Uute lapsehoiuteenuse kohtade loomiseks toetuse pakkumine	Toetust on pakutud vastavalt programmi tegevuskavale	ESF programm "Soolise võrdõiguslikkuse edendamine 2014+*" **	10 157 000	SOM			Asendub uue nimetusega – Uute lapsehoiu kohtade loomise ja teenusepakkumise toetamine 0-7-aastastele lastele - mis on kooskõlas ESF vastava tegevuse sõnastusega.
5.2.1.4	Suure hooldusvajadusega puudega lastele riigi rahastatava lapsehoiuteenuse mahu suurendamiseks vajalike lahenduste väljatöötamine ja rakendamine	Kontseptisoon puudega lastele riigi rahastatava lapsehoiuteenuse mahu suurendamiseks on välja töötatud ja esitatud	SOM tegevuskulu*		SOM			Tegevuse nimetusest jätta välja sõna „rakendamine“. Rakendamine saab olema eraldi ning konkreetse eelarvega tegevus, mille indikaator vastab paremini tegevuse sisule, ning mis on kooskõlas ESF vastava tegevuse sõnastusega .
5.2.2	Tegevussuund Laste päevahoiu kvaliteedi tõstmine							Asendub nimetusega lapsehoiu kvaliteedi tõstmine
5.2.2.1	Laste päevahoiu pakujate teadlikkuse, hoiakute ja vajaduste kaardistamine ning analüüsi läbiviimine	Analüüs on läbi viidud ja ettepanekud esitatud	Norra finantsmehhanismi programm „Soolise võrdõiguslikkuse ja töö- ning pereolu ühitamise edendamine“ ** ESF 2014-2020	32 000	SOM		16 000	Ettepanek lükata analüüs edasi aastasse 2014-2015, sest tegevus viiakse ellu ESF 2014-2020 raames, selleks on kavandatud 200 000 eurot. Ettepanek ühendada tegevused 5.1.1.3, 5.2.2.1 ja 5.2.3.1 ning nimetada need järgmiselt: „Analüüsid lapsehoiuteenuse pakujate ja teenuse saajate vajaduste selgitamiseks .

5.2.2.2 Laste päevahoiu kvaliteedinäitajate analüüs ja vajadusel nende hindamise, kontrolli ja korra täiendamine	Analüüs on läbi viidud ja vajalikud seadusandlust puudutavad parandusettepanekud esitatud	SOM tegevuskulu*		SOM	HTM, TA		Tegemist 2013.aasta tegevusega.
5.2.2.3 Laste päevahoiu pakujate baas- ja täiendõppemooduli väljatöötamine lapse õigustest ja vajadustest lähtuvalt	Baas- ja täiendõppemoodul on välja töötatud	Norra finantsmehhanismi programm „Soolise võrdõiguslikkuse ja töö-ning pereelu ühitamise edendamine“ **	15 000	SOM	HTM, Kutsekoda, haridus- ja teadusasutused		Tegemist 2013-2015.aasta tegevusega.
5.2.2.4 Riigi rahastatava lapsehoiuteenuse kättesaadavuse parandamiseks sotsiaalhoolekande seaduses sätestatud lapsehoidjate haridusnõuete muutmine	Sotsiaalhoolekande seadus on muudetud	SOM tegevuskulu*		SOM		x	Alates 2012. aastast kehtivad lapsehoidjatele uued nõuded, mis võimaldavad senisest suuremal spetsialistide ringil pakkuda lapsehoiuteenust. Sotsiaalhoolekande seaduse muutmise tulemusena saab lapsehoidjana töötada koolieelse pedagoogika, eripedagoogika, lapsehoidja või sotsiaaltöö eriala lõpetanu või lapsehoidja kutsetunnistusega inimene.
5.2.3 Tegevussuund Informatsiooni kogumine ja süstematiseerimine laste päevahoiu pakumisest ja vajadustest ülevaate saamiseks						6600	Tulemused ja ettepanekud
5.2.3.1 Laste päevahoiu kasutajate vajaduste kaardistamine	Uuring laste päevahoiu kasutajate vajadustest on läbi viidud ja ettepanekud esitatud	Norra finantsmehhanismi programm „Soolise võrdõiguslikkuse ja töö-ning pereelu ühitamise edendamine“ ** ESF 2014-2020	32 000	SOM			Ettepanek lükata analüüs edasi aastasse 2014-2015, sest tegevus viiakse ellu ESF 2014-2020 raames, selleks on kavandatud 200 000 eurot. Ettepanek ühendada tegevused 5.1.1.3, 5.2.2.1 ja 5.2.3.1 ning nimetada need punktina 5.2.2.1 järgmiselt: „Analüüsid lapsehoiuteenuse pakujate ja teenuse saajate vajaduste selgitamiseks.“
5.2.3.2 Laste päevahoiu kasutajate teadlikkuse tõstmine lapsehoiuteenuse võimalustest ja kvaliteedist	Toetatud on projektitaotlusi laste päevahoiu kasutajate teadlikkuse tõstmiseks, vähemalt 4 üritust ellu viidud	HMN (SOM)	20 000	SOM	MTÜ	5 000	Toetatud projektide nimekiri on 2012.aasta tegevuste loetelus.

5.2.3.3	Uuringu „Kohalike omavalitsuste toetused ja teenused“ läbiviimine, sh kohalike omavalitsuste lapsehoiuvõimaluste analüüsi läbiviimine	Uuring on teostatud ja ettepanekud esitatud	SOM tegevuskulu	31600	SOM		1600	Uuring on teostatud 2012. aastal M. Ainsaare ja K. Soo poolt ning see on leitav Sotsiaalministeeriumi kodulehelt: http://www.sm.ee/fileadmin/meedia/Dokumendid/Sotsiaalvaldkond/kogumik/ARU_ANNE_2011_KOVraport_final_21.08.2012.pdf
5.2.3.4	Lapsehoiu infosüsteemi arendamine	Kontseptsioon lapsehoiu infosüsteemi arendamisest on koostatud	SOM tegevuskulu* ESF 2014-2020		SOM	HTM, MTÜ		Ettepanek asendada märgitud SOM tegevuskulu allikaga ESF 2014-2020 ja lisada kaasvastutajatena MTÜ asemel SIM ja MKM.
5.2.4	Tegevussuund Maakondade ja kohalike omavalitsuste efektiivsuse suurendamine laste päevahoiu parendamiseks						15-000	Tulemused ja ettepanekud
5.2.4.1	Seminaride ja konverentside korraldamine KOV-ide piiriülese koostöö edendamiseks ja parimate praktikate jagamiseks	Vähemalt 4 teavitussüritust on korraldatud	Norra finantsmehhanismi programm „Soolise võrdõiguslikkuse ja töö-ning pereelu ühitamise edendamine“ **	70-000	SOM	HTM	5-000	Kavandatud tegevusi ei toimunud, sest need ei sisaldunud Norra finantsmehhanismi programmis „Soolise võrdõiguslikkuse ja töö-ning pereelu ühitamise edendamine“. Ettepanek: Jätta rakendusplaanist välja kogu tegevussuund 5.2.4 , sest selle tegevused kattuvad teiste teavitusele, kaasamisele, parimate praktikate vahetamisele ja analüüsimisele suunatud tegevustega.
5.2.4.2	Seminaride ja infopäevade korraldamine lapsevanemate ja kogukonna kaasamiseks laste päevahoiu arendamiseks	Toetatud on projektitaotlusi lapsevanemate ja kogukonna kaasamiseks laste päevahoiu arendamiseks, vähemalt 4 teavitustegevust ellu viidud	HMN (SOM)	40-000	SOM	HTM, MTÜ	10-000	

* – Tegevus ei too kaasa vajadust täiendavate ressursside järele, need teostatakse olemasoleva personalikulu raames.

** – Tegevus viiakse ellu vaid lisarahastuse olemasolul

X – tegevuse teostamise aeg

Strateegilise eesmärgi Meestel ja naistel on võrdsed võimalused töö-, pere- ja eraelu ühitamiseks, soodustamaks kvaliteetset ja iga pereliikme vajadustele vastavat igapäevaelu kogukulud	78 586
Arengukava kogukulud 2012.aastal kokku	3 490 072

Hasartmängumaksu Nõukogu kaudu pakutud toetuse ulatus on indikatiivne ning sõltuv Hasartmängumaksu laekumistest ja esitatud projektide hulgast.